

PREZIDENTAS ROOSEVELTAS SVARSTĖ JAPONŲ PAVOJŲ SIBIRUI

KRISLAI

"Mėlyni Kareiviai" Mūsų Dienraštis.
Filma, Kuria Kiekvienas Turėtų Matyti.
Kita Filma: "The World at War."
Dėl Philadelphia Pikniko.
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina \$6.00 Metams
Užsieniuose \$8.00
Brooklyne \$6.50 Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

No. 208

LAISVĖS

ANTRASAS: 427 LORIMER STREET
Telephone: STeak 2-3878

Brooklyn, N. Y., Penktadienis, Rugsėjo (Sept.) 4, 1942

Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXII.

Dienraščio XXIV

Amerikos Kariai Paradavo Londone; Jų Generolas Lee Žadėjo Antrą Frontą

London. — Daliniai Jungtinių Valstijų armijos ir marininkų dar pirmą kartą šiame kare paradavo Londono gatvėmis. Juos šiltai sveikino sustojusios ant šaligatvių minios žmonių, iki 300 tūkstančių.

Daugelis darbininkų apėjo net savo pietus, kad galėtų pasveikinti maršuojančius Amerikos karius.

Paradas pasibaigė prie istorinio Gildijų Rūmo. Ten sakė kalbas Anthony Eden, Anglijos užsienio reikalų ministras, ir amerikiečių generolas John C. H. Lee. Jie du žadėjo antro fronto ofensyvą prieš Hitlerį Europoje.

Generolas Lee, kalbėjo kaip pavaduotojas vyriausio amerikiečių komandieriaus generolo Eisenhower'o. Gen. Lee, tarp kitko, sakė:

"Jeigu generolas Eisenhower galėtų čia būti, jis įkvėptų mums priminti, kad jo komanduojamose ginkluotose jėgose čia nėra vien tam, kad apgint šią gražią (Anglijos) karaliją, bet išvien su angli jėgomis daryt neatlaidžius ofensyvius žygius. Tokiuose neatlaidžiuose žygiuose mes drauge dėsime kuo didžiausias pastangas, kad laimėtume šį karą."

Sovietiniai Orlaiviai Padarė Desėtkus Gaisrų Varšavoje ir Prūsijoje

London, rugs. 3. — Maskvos radijas pranešė, jog vakar naktį stiprios Sovietų oro jėgos bombardavo vokiečių pramonės ir karinių punktus Varšavoje ir Prūsijoje. (Neoficialės gi žinios teigė, kad raudonieji lakūnai ir Vilniuje atakavo karinius nacių taikinius.)

Sovietų bombonešiai užkūrė 24 didelius gaisrus toje vietoje, kur yra nacių generalio štabo centras Varšavoje. Sovietiniai lakūnai taip pat padarė 30 didelių gaisrų ir eksplozijų ties Vilniaus rytinio ir vyriausios geležinkelio stotimis.

Visi Sovietų orlaiviai saugiai sugrįžo be jokių nuostolių.

London, rugs. 3. — Nauji būriai angli orlaivių atakavo karinius nacių punktus šiaurinėje Francijoje.

Taipgi maitai laisvę mylinčių žmonių pastangas sumušti savo priešą.

Nepraleiskit progos pamatę The World at War!

BANKIETAS VADAM IR KAREIVIAM

Londono majoras Gildijū Rūme po parado išskėlė bankietą, kuriame dalyvavo ir Jungtinių Valstijų ambasadorius John G. Winant, užsienio angli ministras Anthony Eden ir kiti aukšti valdžios nariai ir karininkai.

Amerikos kariams taipgi buvo duota pietūs, net ant garsių aukšnių Londono miesto lėkščių (torielkų).

Anglų Orlaiviai Vėl Smarkiai Bombardavo Vakarinę Vokietiją

London, rugs. 3. — Praeitą naktį stambūs būriai Anglijos orlaivių įnirtingai bombardavo nacių geležinkelius ir pramonės miestą Karlsruhe, vakarinėje Vokietijoje; suklė daug didelių gaisrų ir sprogimų. Angli lakūnai taip pat atakavo įvairius kitus nacių punktus šiaurinėje Francijoje ir vakarinėje Vokietijoje. Žuvo aštuoni Anglijos bombonešiai.

Dieną pirmiau anglų orlaiviai pleskino Saarbrückeną, svarbų fabrikinį miestą vakarinėje Vokietijoje. Vienas kanadietis lakūnas sako, turbūt, neliko nė vieno nepadegto namo Saarbrückene.

Per Mėnesį Užbaigta Statyt 68-ni Krovinių Laivai Amerikoje

Washington. — Jungtinių Valstijų laivastatyklos praeitą mėnesį užbaigė statyti ir įrengt 68-nis naujus prekinis laivus, tarp jų ir eilę žibalinčių laivų.

Šie laivai yra 753 tūkstančių ir 600 tonų iš viso.

2,300 NAUJŲ LAIVŲ AMERIKAI IKI 1943 METŲ PABAIGOS
Barberton, Ohio. — Amerikos admirolas Emory S. Land pareiškė, jog Jungtinėse Valstijose jau kiek daugiau pastatoma naujų prekinų laivų, negu vokiečių submarinai nuskandina. O iki kitų metų pabaigos amerikiečiai pasistatys net 2,300 tokių laivų, kaip teigė admirolas Land.

Berlyno radijas giriąsi, būk nacių kanuotės jau galinčios pasiekt Stalingradą. (Niekas nepatvirtina to pagyro.)

Albany, N. Y. — Čionaitinė Amerikos Legiono organizacija reikalauja uždraust Komunistų Partijai dalyvaut rinkimuose.

Vokiečiai Grumiasi Linkui Stalingrado Iš Pietų Vakarų

Sovietai Atmušė Nacius Kituose Stalingrado Sektoriuose

Maskva, rugs. 3. — Į pietų vakarus nuo Stalingrado dabar siaučia kruviniausi karo mūšiai. Sovietiniai kovotojai kartotinai atrėmė hitlerininkų atakas, bet naciai su dviem šimtais tankų, su būriais šarvuotų automobilių ir su naujomis divizionais vokiečių, italų, vengrų ir rumunų vėl prasiiveržė į raudonarm. apsigynimo linijas pietvakariuose nuo Stalingrado.

Tuo pačiu laiku dideli būriai vokiečių orlaivių smagią dieną ir naktį nuolat bombarduoja sovietines pozicijas ir neatlaidžiai ardo ir degina Stalingradą.

Hitlerininkai buvo prasiimušę pirmyn ir į šiaurį

vakarų nuo Stalingrado, bet raudonarmiečiai nutrenkė juos atgal į seniasias pozicijas, padarydami priešinams skaudžius nuostolius. Sovietiniai kariai ir visur kitur atrėmė fašistų šturmavimus, išskyrus tik vieną to fronto sektorių — į šiaurį vakarus nuo Stalingrado.

Fašistai pasigrūmė šiek tiek pirmyn linkui Novorosijsko uosto, Kaukazo fronte. Bet Sovietų kariai atliko savo pozicijas kituose Kaukazo sektoriuose.

(Plačiau apie veiksmus sovietiniame fronte skaitykite oficialiuose pranešimuose 5-me puslapyje.)

AIRIŲ RESPUBLIKIEČIAI UŽPUOLĖ AMERIKOS KARININKĄ

Belfast, Šiaur. Airija. — Airiai respublikiečiai alkenimais laidė į Jungtinių Valstijų automobilį, kuriuom važiuo. amerikietis kapitonas C. Turner; tad automobilis visomis jėgomis bėgo, ir taip visi jame važiuosieji išvengė sužeidimo.

Airiai respublikiečiai išjuokė du pasirodžiusius Belfasto pasijė Amerikos karinius ir grumojo juos sumušti; su pašaipu jie sveikino tuos karinius taip, kaip naciai sveikinas — pakėlimu ištisios rankos — ir piktai klausė: "Kodėl jūs nevažiuojate namo?"

Panašiu būdu airiai respublikiečiai tyčiojosi iš angli karių, grąšindami jiems.

Po to, kai buvo pakartas jaunas alyrs respublikietis Thomas Williams už policininko užmušimą, tokie airiai kai kur suklė riaušes; įvyko susidūrimų su policija, sužeidimų ir areštų. Laiškai buvo uždaryta ir tūlos angli biznio įstaigos.

Taip dėjos protestonškoj šiaurinėje Airijoje, o katalikiškoj Airių Respublikoj bažnyčiose buvo laikomos mišios už pakartąjį Thomą Williamsą.

AMERIKIEČIŲ IR ANGLŲ ORLAIVIAI SUGNIUŽDĖ ROMMELIO OFENSIVĄ

Cairo, rugs. 3. — Angli ir amerikiečių orlaiviai pulkais neatlaidžiai pleskina fašistų tankus, sandelius, susisiekimus ir prieplaukas Egipte ir Libijoje. Dar niekada iki šiol naciai ir italai nepatyrė tokios smarkios plačios ugnies iš oro, kaip dabar.

Tai tie amerikiečių ir angli oro žygiai, matyt, privertė nacių komandierių maršalą Rommelį sustabdyti savo ofensyvą ant žemės. Daugiausiai jie pliekė Rommelio šarvuotą jėgą tarp El Ruweisat kalnyne ir Quareet el Hemeimato, kur hitlerininkams buvo pavykę pasivaryti kiek pirmyn.

Oficialis angli komandos pranešimas teigia, jog talkininkų lakūnai, tankai ir judrioji artilerija, atakuodami priešus iš rytų ir pietų rytų, sunaikino didelį skaičių fašistų trokų, šarvuotų automobilių ir kitų įrengimų.

Angli Aštuntos armijos

Šaunus Chinų Žygis Prieš Japonus

Chungking, rugs. 3. — Chinai atėmė iš japonų Lupo miestą su orlaivių stovykla, tik už 25 mylių į šiaurį vakarus nuo Kanton didmiesčio.

ANGLAI UŽGINČIJA NACIŲ PASAKĄ

London. — Anglai griežtai užginčiję nacių pasaką, būk jie surišę nelaisvėn pakimus vokiečius laike talkininkų žygio prieš nacius Dieppe, šiaur. Francijoje.

London. — Anglijoj kas dvi dienas pastatoma naujas karinis laivas.

Chinų Ministeris Tvirtina, Kad Japonija iš Pasalų Užpuls Sovietų Sibirą

Washington. — Prezidentas su nariais Ramiojo Vandenyno Karinės Tarybos rugs. 2 d. svarstė Japonijos užpuolimo pavojų prieš Sovietų Sibirą.

Chinijos užsienio reikalų ministras dr. T. V. Soong, dalyvaudamas tuose svarstymuose, užreiškė:

"Japonija tikrai užpuls Sovietus; klausimas tik tai, kada japonai darys tą žygį. Mes įsitikinę, kad Japonija pasiruošus atakai prieš Sovietų Sibirą. Bet niekas negali žinoti, kada japonai pradės tą ataką. Jie pasilaukia užpuola."

Anglijos ambasadorius lordas Halifax sakė laikraščiniams: Nors Ramiojo Vandenyno Karinė Taryba gana smulkmeningai svarstė Sovietų padėtį, bet ji neužmiršo ir kito pavojaus — kad japonai per Burmą gali užpulti Indiją ir kad naciai stengsis prasimušt per Egiptą ir susijungt su japonais Indijoje.

Prez. Rooseveltas, tarp kitko, sakė, kad oro kovoj tarp Amerikos ir Japonijos

Philadelphia, Pa. — Susirinkite "L." Pikniko Dienoj iš Ryto!

"Laisvės" pikniko darbininkai, susirinkite pikniko dienoj į Liaudies Namą, 8 val. iš ryto, 735 Fairmount Ave., Phila., Pa. Iš čia nuvažiuosime į parką.

Tie draugai ir visi "Laisvės" prieštaliai, kurie negalėjo atsilankyti į susirinkimus, o galės atvykti į pikniką, yra prašomi pagelbėti padirbėti, nes mums labai trūksta darbininkų.

Jei, tačiau, labai lytų ir sugadintų pikniką, tai visi uliavosim Liaudies Name, nes labai daug iškaščių įdėta į maistą.

"L." Komisija.

Talkininkų Oro Veiksmai New Guinea Saloj

New Guinea, rugs. 3. — Amerikos ir Australijos orlaiviai keturis kartus per dieną bombardavo ir kulkašvaizdžiais apšaudė japonus Kokodos srityje, saloje New Guinea.

Talkininkų lakūnai bombomis pataikė į japonų karą laivą naikintuvą ir ardė priešų lėktuvų stovyklas Lae ir Bukoj.

Tuo tarpu ant žemės ten nėra platesnių karo veiksmų, tik žvalgy susikirtimai.

London, rugs. 3. — Anglai nušovė žemyn du vokiečių bombonešius iš tų, kurie atakavo Angliją.

orlaivių ties Saliamono salomis ir virš jų amerikiniai orlaiviai taip gerai pasirodė, jog amerikiečiai gali tuom džiaugtis. — Įvairūs pranešimai rodo, kad japonai ten prarado daugiau, negu dveja tiek savo orlaivių, lyginant su amerikiečių nuostoliais.

Jau Pusė Miliono Amerikiečių Kariuomenės Yra Užsieniuose

Cincinnati, Ohio. — Įvairiuose užsienio kraštuose yra jau daugiau kaip pusė milijono Amerikos kariuomenės, pareiškė Jungtinių Valstijų karo vice-sekretorius J. J. McCloy. Jis kalbėjo užsienio karų veteranams; sakė, jog Amerikos orlaiviai sėkmingai kovoja visose pasaulio dalyse ir mūsų "oro jėgos bus sutelktai vartojamos, kad paklūdyt Vokietijai."

GALUTINAI SUMUŠT NACIUS TURĖS ARMIJĄ ANT ŽEMĖS

Bet vice-sekretorius McCloy išpėjo, jog armija ant žemės turės galutinai sumušti nacius. Jis nurodė, jog Sovietų armiją kaip pavyzdį; girdi:

"Stalingradas šiandien jau beveik sunaikintas oro bombomis, bet ta strateginė vieta vis atlaikoma, kaip kad atlaikyta ir Maskva; tai todėl, jog pasiryžę vyrai tebegina tas vietas."

Amerikos orlaiviai ir lakūnai yra puikūs; o dabar ši šalis statybinai lėktuvus kovotojus, vadinamus P-47, "kurie viršys bet kokius pasaulyje lėktuvus mušiuose bile aukštyje," pridūrė McCloy ir priminė, jog Amerikos lakūnai nuo vasario 1 d. iki šiol nušovė žemyn 234 japonų orlaivius, o savo prarado tik 109 orlaivius.

Willkie Iteiks Rooseveltui Laišką Stalinui

Cairo, Egiptas. — Atskrido Wendell L. Willkie, specialis prezidento Rooseveltui pasiuntinys. Jis kelias dienas Maskvą, kaip asmeninis prezidento atstovas, ir iteiks Rooseveltui laišką Stalinui.

Willkie, buvęs respublikonų kandidatas į prezidentus, taipgi aplankys Turkiją, Palestiną, Iraną, Iraką, Syriją ir Arabiją, Chiniją ir gal Indiją. Jis darbuosis stiprinimui Jungtinių Tautų fronto prieš fašistų Ašį.

Washington. — Nuo spalio 15 d. rytinėse valstijose bus apribotas žibalo pardimas pečiams kurenti.

LAISVE

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.

Every day except Sunday
Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. Stagg 2-3878

President Jos. Welas
Secretary Treasurer J. Gaslunas
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	\$6.00
United States, six months	\$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	\$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	\$3.50
Foreign countries, per year	\$8.00
Foreign countries, six months	\$4.00
Canada and Brazil, per year	\$6.00
Canada and Brazil, six months	\$3.25

Entered as second class matter March 14, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Tarptautinis Studentų Suvažiavimas -- Jo Svarba

Šiuos žodžius rašant, Washingtonan renkasi viso pasaulio demokratinų kraštų studentų atstovai. Jų suvažiavimas ar kongresas tęsis kelias dienas — tur būt šeštadienį jis baigsis. Kai šitie žodžiai rašomi, trečiadienį, Jungtinių Valstijų prezidentas sakys studentų suvažiavimui kalbą, kuri bus transliuojama per radiją visam kraštui ir visam pasauliui.

Be abejo, suvažiavime vyriausią vaidmenį vaidins Amerikos, Tarybų Sąjungos, Didžiosios Britanijos ir Kinijos studentų atstovai. Kodėl? Todėl, kad šitų kraštų daugiausiai jaunimo yra šiuo metu įsitraukusių į karą. O tame jaunime — nepaprastai daug studentų arba tik ką baigusių mokslus jaunuolių.

Gyvo susidomėjimo, be abejo, sukels neseniai atvykusioji Tarybų Sąjungos studentų delegacija, kurios priešakyje stovi Liudmila Pavličenkaitė. Ši jauna ir gabi studentė nepaprastai gražiai pasižymėjo kovoje su žmonijos civilizacijos neprieteliais, vokiečiais ir jų sėbrais. Būdama gera šovėja, jina viena nudėjo 309 nacių! Josios draugai taipgi yra puikiai pasižymėję kovoje su vokiečiais įsiveržėliais.

Suvažiavime dalyvaus ir Kovojančiųjų Francūzų (Laisvųjų Francūzų) studentų atstovai. Bet jame nedalyvaus tokios šalies, kaip Argentinos, atstovai. Argentinos vyriausybė neleido savo studentams vykti suvažiavimui, nes, girdi, Argentina esanti neutrali! Koks pasityčiojimas iš Argentinos žmonių!

Pasitikime, kad Tarptautinis Studentų Atstovų suvažiavimas praeis gražiai ir padarys daug naudos. Suvažiavimas įvyksta tuomet, kai pasaulio žmonių laisvės likimas tebestovi ant svarstyklių. Jauni žmonės, kovoją prieš fašistinę Ašį, vaidina svarbiausią rolę, nes jie kovoja, nes jie aukojasi kovai prieš barbarizmą. Šis karas — žmonių karas. Todėl svarbu, kad žmonių atstovai, visokiuose mitinguose, visokiuose tautiniuose ir tarptautiniuose suvažiavimuose ir tartų savo žodį, kaip šis karas turi būti mūsų laimėtas.

Mes pasitikime, kad suvažiavę demokratinio pasaulio studentų atstovai į savo kongresą tą ir padarys.

Dėl Togo Atstiatydinimo

Japonijos ministerių kabinete įvyko atmainų: užsienio reikalų ministeris Togo atstiatydinio, o jo vietą užėmė ministerių pirmininkas Tojo. Dėl to atmainų šiandien kyla visokių abejojimų ir spėliojimų.

Togo yra kadaise buvęs Tarybų Sąjungoje ambasadorium. Paskui, kai jis ėjo užsienio reikalų ministerio pareigas, sakoma, jis buvęs susitarimo su Tarybų Sąjunga šalininkas. Jam ministeriaujant, tarp Tarybų Sąjungos ir Japonijos buvo padaryta nepuolimo sutartis.

Dabar, menama, Hitleris, negalėdamas Tarybų Sąjungos nugalėti, įsakė Japonijai pulti ant Sibiro. Dėl to, esą, Togo pasitraukęs iš valdžios, o Tojo valdžia ir armijos greitai laiku pradės žygius prieš Tarybų Sąjungą.

Kaip ten iš tikrųjų bus, mums sunku pasakyti. Kad japoniškai plėšikai prie ko nors rengiasi, — aišku. Jie gali pradėti puolimą ant Sibiro, gali pradėti ant Indijos, gali pradėti ant Australijos. Fašistais pasitikėjimo šiandien negali būti. Visai būtų natūralu, jei ryt-po-ryt išgirstume žinią, kad eina mūšiai kur nors Mandžiūrijos pasienyje.

Tačiau tie patys radijo komentatoriai ir žurnalistai, kurie šitą pranašauja, nieko nesako apie kitą svarbų dalyką, būtent: Jeigu japoniškai plėšikai užpuls

Sibirą ir Tarybų Sąjungai reikės ten frontas atidaryti, kaip tuomet bus? Ar viena Tarybų Sąjunga turės kariauti su visu fašistiniu pasauliu, su visa fašistine Ašimi? Ką tuomet veiks kitos Jungtinės Tautos?

Mums rodosi, Anglija ir Amerika neturėtų laukti, kol japoniškai vagys užpuls Tarybų Sąjungą. Jos turėtų tuojau atidaryti antrąją frontą Europoje ir mušti vyriausiąjį fašistų vadą — Hitlerį. Tuomet, jei japoniškai plėšikai ir užpuls Tarybų Sąjungą, pastarajai bus lengviau gintis. O tai reikštų laimėjimą visoms Jungtinėms Tautoms!

Trisdešimt Dienų Jau Praėjo

Prieš mėnesį laiko vienas žymus Amerikos spaudos korespondentas Maskvoje, Leland Stowe, padarė pareiškimą, kad Jungtinės Tautos tepasiliko tik 40 dienų, per kurias jos gali užduoti didelį smūgį fašistinei Ašiai, atidarant antrąją frontą Europoje.

Na, 30 dienų jau praėjo, nes toji korespondencija buvo rašyta, berods, rugpjūčio 4 dieną. Tepasiliko tik dešimt dienų. Bet kol kas jokio žygio tuo reikalu dar nesimato.

Jau praėjo virš dvi savaitės, kai Churchillas lankėsi pas Staliną. Buvo manyta, kad po to greit bus kas nors žymaus padaryta sumušimui fašistinės Ašies. Deja, dar vis nieko žymesnio (apart bandymo ties Dieppe, kuris pavyko labai gerai) nesimato.

Mūsų nuomone, pasiliko dar daugiau, kaip dešimt dienų antrajam frontui atidaryti. Mes manome, kad karinės operacijos vakarinėje Europoje nesunkiai galima praveisti net iki gruodžio mėnesio, — vadinasi, dar yra apie trys mėnesiai laiko. Jeigu Hitleris 1939 metais pradėjo karą prieš Lenkiją rugsėjo mėnesį, tai kodėl Jungtinės Tautos negali pradėti savo karinius veiksmus prieš Vokietiją Europoje rugsėjo mėnesį?

Vienas dalykas dabar žinomas: yra tam tikra rūšis žmonių, stovinčių Jungtinių Tautų vyriausybėse ir kariuomenėse, kurie nenori atidaryti antrąjį frontą. Tai žmonės, kurių mintys, matyt, labiau linkę link Hitlerio, o ne link demokratijų. Tai vis dar munichierių "gimnazičiai." Prieš juos reikia kovoti.

Nutarimai gali būti padaryti geriausi, tačiau, jei jų pravedimas gyvenimui bus tormozuojamas, jie naudos neatneš. Atidarymas antrojo fronto šiandien yra patapęs politiniu klausimu, kuriame gali ir privalo tarti savo žodį žmonių masės.

Mūsų Piknikas Philadelphiaj

Kaip jau ne kartą buvo mūsų laikraštį minėta, šiemet mūsų vasariniai renginiai — piknikai — žymiai buvo mažesni dėlto, kad važiuotės reikalas pablogėjo: žmonės negali vartoti automobilių dėl stokos gazolino; žmonės negali gauti busų, nes užimti kitokiais reikalais.

Paskutinis dienraščio "Laisvės" piknikas įvyks sekamą sekmadienį. Šis piknikas yra žinomas kaip Philadelphiajos piknikas, kadangi jį Philadelphiajos draugai ruošia ir jame daugiausiai Philadelphiajos publika dalyvaus, nors pats piknikas įvyks New Jersės valstijoje.

Mes raginame visus laisviečius, iš Philadelphiajos ir apylinkės, skaitlingai dalyvauti šiame piknike. Padarykime jį pasekmingu. Dienraščiui parama šiuo metu, kai viskas brangsta, yra labai reikalinga.

O dienraščio išlaikymas yra reikalas mūsų visų — skaitytojų ir prietelių — visų lietuvių!

Brazilijos ambasadorius Amerikoje, Carlos Martins, pasakoja savo štabo nariams apie tai, kaip Brazilija paskelbė Vokietijai ir Italijai karą.

Puikus Sumanymas

Sekantį šeštadienį, Elizabeth, N. J., įvyks pramoga, kurios pelnas yra skiriamas "Laisvės" Popieros Fondui. Parengimas bus Progresyvių Kluibe, 408 Court St. Tai pirmas parengimas "Laisvės" Popieros Fondo reikalui. Tokių parengimų laukiamė daugiau. Kiekviena kolonija gali šitą suruošti dienraščio paramai. Nes žiemai artinantis finansiniai reikalai dar labiau pablogės.

Pereitą sekmadienį, Hartford, Conn., įvyko spaudos nauda piknikas. Ten buvo nuykęs ir "Laisvės" redaktorius R. Mizara. Jis sakė prakalbą tame piknike. Su prenumeratomis, aukomis Mizara parvežė \$141. Tas parodo dienraščio skaitytojų puikų supratimą savo dienraščio reikalų.

Aukų Mizara parvežė nuo sekamų asmenų:

Nuo Waterburio Draugų ir Draugų \$10.20. Pridavė Mary Maisonienė.

Juozas ir Agė Bučioniai, Middletown, Conn., aukoję \$10.

Jonas Bučionis, Meriden, Conn. \$5.

J. Lukštas, Windsor, Conn. \$4.

A. Bekevičius, New Britain, Conn., aukoję \$4; taipgi jis nusipirko "Laisvės" Bendrovės šerų už \$20.

Po \$2 aukoję: A. Latvėnas, Wilson, Conn.; Ant. Remaitis, New Britain, Conn.; Vincas Kelmelis, Torrington, Conn.; Juozas Ščebeda, New Britain, Conn. Visi aukščiausi pamintieji asmenys atsinaujino

ir "Laisvės" prenumeratas vieneriems metams. Zigmąs Jasekas, New Britain, Conn., aukoję \$2 ir gavo naują metams prenumeratą.

Po \$1 aukoję: Petras Kizevičius, Bridgeport, Conn.; A. Miller, New Britain, Conn.

Keletas viršminėtųjų asmenų, be to, kad jie aukoję "Laisvės", nepamiršo ir Tarybų Sąjungos kovotojų, taipgi aukoję ir Apšvietos Fondui. Bet tos aukos bus paskelbtos atskirai.

Per daugelį metų buvęs "Laisvės" vartininkas, montellietis Geo. Šimaitis, vėl aukoję \$2 Popieros Fondui. Šimaitis, beje, jau pasisakė, kad jis dirbs šiemet "Laisvės" vajuje.

Po \$1 aukoję: P. Čerėška, Montello, Mass.; A. Gustaitis ir P. Gustaitis, Brooklyn, N. Y.; Antanas Motejūnas, Hackensack, N. J.; Geo. Dulkė, Brooklyn, N. Y.; Ed. Karpavich, Brooklyn, N. Y.; M. Shulsky, Easton, Pa.

Naujų skaitytojų šią savaitę gavo Zigmąs Jasekas iš New Britain, Conn., gavo metinę prenumeratą. T. Mikšys iš Newark, N. J., gavo pusmetinę prenumeratą ir trys asmenys patys naujai užsisakė dienraštį. Tai penki nauji skaitytojai.

Kiekvienas dienraščio skaitytojas yra prašomas gauti naują skaitytoją. Kiekvieną lietuviškai kalbantį žmogų, kuris dar neprenumeruoja "Laisvės", reikia kalbinti, kad užsiprenumeruotų. P. Buknys.

Jungtinės Valstijos Lavina Oru Nešamą Armiją

Generolas Henry H. Arnold, Armijos Oro Jėgų vyriausias generolas, skelbia, kad oru nešami kovos pulkai, vartojant mažus lėktuvus — "gliders," — dabar visu smarkumu lavinami.

"Šių lėktuvų pilotai ir oru nešami kareiviai atakose bus priekyje," jis sako: "Bus labai svarbi jėga, kurios prisiruošę kareiviai, vėliausi įrengimai ir pabūklai bus oru perkelti. Ji galės ir kirs priešą, kur jis visai neprisirengęs."

"Nors negalima išduoti informacijų apie šios naujos jėgos didumą, sudėtį, taktiką, objektus ir kada ir kur ji kirs, galima dabar pranešti, kad pasaulis lig šiol nebus matęs tokios armijos, tokių įrengimų ir tokių ginklų, kurie galutinai sudarys Amerikos oru nešamą armiją. Mes turime turta, medžiagą, kūrą, industrių parankumus, mechaninius gabumus, viską, įsteigti tokią oru nešamą jėgą, kokios visos Ašies tautos nepajėgtų įsteigti."

Masinas "gliderių" išdirbimas yra naujausia dalis Amerikos visuotinio oro karo. Per 30 d. milžiniška dirbtuvė pastatyta Amerikos vidurvakariuose masiniai išdirbti šiuos "gliderius." Tai tik viena iš trijų didžiulių įstaigų, kurios stumia šių lėktuvų statybos programą.

Šis masinis išdirbimas šių lėktuvų gal reikšia svarbų išsivystymą ofensyvo taktikose Jungt. Valstijų ginkluotų jėgų. Žlugimas Crete salos parodė, ką oriniai kareiviai gali įvykdyti ir militariniai žinovai rimtai svarstė visas galimybes. Šis masinis išdirbimas rodo, kad Jungt. Valstijos rengiasi dalyvauti visuotiniame ofensyve.

Labai lengva ir pigu pastatyti "gliderių." Ir Dėdė Samas

paskyrė milijonus dolerių šiam tikslui.

Didelėmis skaitlinėmis tūkstančiais Amerikos kareivių bus perkelti į įvairias pasaulio vietas, kur daugelio šalių patriotai jų laukia. Jie lengvai ir tyliai pasiliuosuoja nuo lėktuvų, kurie juos traukia oru, ir nusileidžia už priešų krantinių didžiulių įtvirtinimų, kur draugingos spėkos su jais susidės kovoti prieš tironiją.

Office of War Information.

Washington. — Amerikos valdžia užgrobė visas japonų biznio dalis trisdešimtyje amerikinių kompanijų.

Amerikos darbininkų darbo savaitę vidutiniai pailgėjus nuo 45.7 iki 46.6 val. per savaitę bėgiu pereito birželio mėnesio.

Kaip Sumušė Nacius Prie Voronežo

Pagaliau "Izvestijose" Sovietų generolas — majoras Jarkinas paskelbė smulkmeniškai, kaip Hitlerio gaujos buvo sumuštos prie Voronežo ir visos Hitlerio planus 1942 metų kampanijos suardytas.

Birželio 28 dieną, ryte 3-čią valandą Hitleris paleido pekliską masinę iš Kursko srities. Pirmiausiai nuo 500 iki 600 nacių bombininkų pėkliską masinę iš Kursko srities. Pirmiausiai nuo 500 iki 600 nacių bombininkų pėkliską masinę iš Kursko srities. Pirmiausiai nuo 500 iki 600 nacių bombininkų pėkliską masinę iš Kursko srities.

Šiai kampanijai Hitleris buvo sutraukęs 9-tą, 11-tą, 24-tą tankų divizijas. Devinta ir vienuolika divizijos buvo atvežtos iš Charkovo ir Kalinino frontų, o 24-ta iš Francijos. Prie to dar buvo dvi Hitlerio gvardijos tankų divizijos, 3-čia ir 6-ta mechanizuotos pėstininkų divizijos, penkios pėstininkų divizijos ir du vengrų korpusai. Dvi generolo Guderian divizijos, butent 4-ta ir 17-ta tankų ir didelės masės pėstininkų buvo laikomi operaciniame rezerve. Taigi, į frontą buvo mesta per 1,000 tankų ir veik tiek pat laikoma rezerve.

Priešas atakavo išilgai 50 mylių frontą. Tankai buvo padalinti į tris grupes, viršijo 300 tankų kiekviena iš grupių. Viena puolė link Jelecko, kita linkui Kostarnaja stoties ir trečia linkui Staryj Oskol. Tankai atakavo nuo 50 iki 100 grupėmis. Priešo tankus pasitiko Sovietų naikinantieji ugniniai.

Linkui Jelecko veržėsi 9-ta ir 11-ta priešų divizijos, kurios buvo sulaikytos ties Livny. Jos pasisukę į pietus pro Zemlenską vėl bandė atakuoti Jelecką, bet ir vėl Raudonosios Armijos buvo sulaikytos.

Tuo kartu žiaurus mūšis ėjo Kostarnaja stoties, Gorščanoje ir Stary Oskol srityje. Mūšiai virė išilgai linijai nuo Jelecko iki Valuiiki. Žiauriausios kovos buvo ties Gorščanoje, kur Raudonoji Armija per keturias dienas laikė priešų jėgas. Fašistai ten neteko 5,000 užmuštų, daug sužeistų ir daug tankų. Mūšį išsprendė priešų lėktuvai. Į pirmą ataką fašistai metė 100 tankų ir nuleido 800 parašiutininkų. Jų tankai buvo atmušti su dideliais nuostoliais, o parašiutininkai visi išnaikinti. Trečiojo dienos a-

takavo jau 130 priešų tankų, o paskui 200 tankų. Nors jiems pavyko užimti pozicijas, bet tas taip daug atėjo, kad priešų visus planus suparalyžiavo.

Hitleris siekė paimti Voronežo miestą, prasimušti už jo, nukirsti Sovietų geležinkelius, bet jam tas nepavyko.

Šių metų kovose pastebima ir tas, kad Hitleris savo tankus saugoja pridengdamas juos masėmis lėktuvų. Pereitais metais to nebuvo. Tada fašistai tankus metė masėmis pirmyn ir daug jų Raudonoji Armija apsupo ir sunaikino. Pastebima ir tas, kad Vokietijos fašistai vengia tankų mūšių su Sovietų tankais, ypačingai jie bijo Sovietų "K. V." ir "T-34" tankų, kurie yra daug geresni už vokiečių tankus.

Žinoma, šiemet ir Hitlerio "T-4" tankai daug pagerinti, priešakyje jie turi 60-ties milimetrų plieno sienas, iš šonų ir užnugaro po 30-ties milimetrų ir visi ginkluoti 75-kių milimetrų kanuolėmis ir prieš-tankinėmis patrankomis. Prie to Hitlerio pėstininkai ginkluoti 28-ųjų milimetrų gerkėmis prieštankiniais šautuvais.

Taigi, kada Hitlerio planas neisdegt ties Voronežu, tai tas suardė visus jo planus. Ir nepaisant, kad jis turėjo dalino pasisekimo Dono įlankoj ir prasimušė prie Kaukazo Kalnų, bet kol Sovietai laiko Voronežą ir Stalingradą, tol tie Hitlerio pasisekimai yra pavojai.

Laiškas "Laisvės" Redakcijai

Gerbiami Draugai

Kartą jūsų klausiau, kodėl negalima girdėti Sovietų Sąjungos radio.

Per "Laisvę" buvo atsakymas, kad tam tikros geležinės mūsų priimtuvai neturi.

Dabar aš girdžiu kasdieną. Dienomis neturiu laiko, bet vakarais, 9:15 val. (P. M.), Eastern War Time, Maskvos laiku 10 val. ryto (A. M.). Šeštadieniais — 5:30 val. vak. ir 9:30 val. vak. Sekmadieniais — 9:15 val. vakare.

Mano priimtuvus yra Zenith. Sovietų programą ir karo pranešimus perduoda mergina. Ant 19 Meter Band, 15,000 Megacykles, 27 points.

Kaip kada girdėti labai aiškiai.

Povilas Chepla.

Amerikos lakūnai, kurie dalyvavo užpuolime ant Francijos miesto Rouen; jie ten iš Amerikos bombierių taškė geležinkelio centrus. Laimingai sugrižę kur nors Anglijoje, jie dalinasi įspūdžiais. Amerikos lakūnai ir jų bombieriai, Lekiančios Tvirtumos gražiai pasižymėjo kovoje su mūsų neprieteliais vokiečiais.

Antras Frontas ir Masės

Nepaisant tam tikros grupės pastangų sulaukyti ir užgniaužti balsą ir pareigavimus plačių masių, su kiekviena diena auga skaičius organizacijų (jau nekalbant apie atskirus žmones), reikalaujančių atidaryti antrą frontą Europoje. Reikalauja Amerikoje, reikalauja Anglijoje — visur, o labiausia, be abejo, neiš, trokšta ir laukia atidarymo vakarų fronto Hitlerio pavergtos tautos, žmonės pačioje Europoje, įskaitant ir gerą dalį vokiečių.

Kodėl tas reikalavimas vis darosi garsesnis ir tankesnis — gal todėl, kad kas nors suagituot, kursto, — komunistai, kaip kad nekuriu „gudragalvių“ bando į pasakoti? Jei tas būtų tiesa, kad komunistai suagituot žmones tokiam reikalavimui, jei jie būtų tokie galingi, tai antras frontas jau būtų senai atidarytas. Faktas, tačiau, yra tas, jog reikalauja veikimo daugelis žymių organizacijų ir žmonių, kurie ir kurios nieko bendro neturi su komunistais. Aišku, komunistai ne tik nebando gincyti, kad jie prisideda prie to galingo masinio balso, bet dar skaito už garbę esant pirmutiniais, pakelusiems balsą prieš fašizmą ir esančiais pirmose eilėse kovoj prieš nacių barbarizmą.

Neatidėliojamos kovos reikalą masės jau mato ir supranta ir be tarpininkavimo taip vadinamos „komunistų agitacijos“. Gyvi pavyzdžiai nacių ir fašistų barbarizmo pavergtose šalyse, sukelia pas laisvę mylinčius tautos ir žmones kovos dvasią, pasibjaurėjimą nacizmu — fašizmu ir to paseka: didėjantis reikalavimas griežtų žingsnių — atidarymo antro fronto tuojau, nes kiekvienam dabar aišku, kad antras frontas šiandieną sutrupins karą, pagreitins panaikinimą fašizmo, to neprietelias visos žmonijos, ir prie to, sutalpa milijonus gyvybių viame pasaulyje.

Ar galima tas padaryti? Ar randasi kokios kliutys? Pažiūrėkime...

Karių netrūksta, — tą visi pripažįsta. Tankų, orlaivių ir kitų karo pabūklų, irgi pakankamai, — sako žinovai, ir tankiai dar pasigiria, jog visais atžvilgiais viršija nacių karo mašiną. Laivų taipgi užtenka, — sako J. Curran ir kiti vadai jūrininkų unijų. Pasiryzimo ir drąsos irgi nestokuoja, moralas augsta — masėse, ta liudija — reikalavimas antro fronto.

Ko, tad, trūksta? Kur priežastys delsimui, kas laiko koją ant varžtų, ir kodėl?

I tuos klausimus mums net nėra reikalo duoti atsakymus. Tą atlieka kaip tik tie patys ponai, kurie primeta komunistams „kurs-tymą“ už antrą frontą. Tų ponų atsakymai kasdieną girdimi per radio, telpa spaudoj, tokioj, kaip kad New Yorko „Daily News“, Chicago „Herald Tribune“ ir t.t., o lietuviškoj: „Naujienos“, „Drauge“, ir pan.

Tų ponų atsakymai gana ilgi ir apcackuoti, bet juose, kas turi pakankamai kant-rybės, suranda tikrąjį jų tikslą. Išsifravus visus nereikalingus žodžius, ten surandame ve ką: vien iš jų stoja už atidarymą antro

fronto Sibire, kiti, Indijoje, treči Afrikoj; paskui, vėl nekuriu profesorai „tveria“ įvairias federacijas ir konfederacijas vidurinėj Europoje, kaip tvenkinį „apsaugojimui“ vakarų civilizacijos, — ir pagaliaus, kai kurie iš tų ponų atviresni, stačiai pasako: „aš noriu matyti mirtinai sužeistą paskutinį bolševiką užmušant paskutinį naci“ (Kunigas S. A. Iciek, Pittsburgho lenkų savaitraštyje „Pittsburgher“).

Ar ponai panašių minčių randasi vien tūlose redakcijose bei radio stotyse? Jų yra nemažai ir kitur, prie to, augstose vietose: parlamente (Lady Astor), Kongrese (Fish), taipgi karo štabuose. Be abejo, tas troškimas: „matyti mirtinai sužeistą paskutinį bolševiką užmušant paskutinį naci“, toks nusistatymas — politika gana patraukli reakcionieriams ponios Astor tipo. Čia suminėta tik keli pavyzdžiai, o tokių „sargų“ vakarų civilizacijos randasi daug ir visur, įskaitant karinius štabus, jei jų nebūtų karo štabuose, tai mes negirdėtume tų nuolatinių siūlymų palikti reikalą antro fronto militariniams žinovams. Gi tuos siūlymus daro penktoji kolumna, elementas, kuris nenori ir bijo antro fronto. Nelaimė, ant tos meškerės užsikabiną ir nekuriu antifašistai ir nenusivokdami kame dalykas pakartoja priešų žalingą propagandą.

Tokiu būdu, išvada savaimi siūlosi, jog taip vadinamos „augstose sferose“ randasi jėga, kuri slapta palaiko ponį Astor ir trukdo žygiams prieš nacius. Masės, tą matydamos, nerimauja ir reikalauja griežtų tuojautinių žygių — tie reikalavimai pačieną vien iš darbo žmonių, bet iš visų sluoksnių — visų tų, kurie trokšta galo hitlerizmui, trokšta laisvės ir šviesesnio gyvenimo. Čia nėra klausimas Stalino, Sovietų Sąjungos ar komunistų, bet abelnai žmonijos, viso pasaulio.

Masės jau pradeda atmeti tą senovės vergišką patvarkymą: „ponas viskuo pasirūpins.“ Jau pergyventa per daug karčių patyrimų, kad ramiai sedėti. Pradedą reikalauti darbo ir atskaitų iš savo gaspadorių, kuomet eina klausimas laisvės ir net pačios gyvybės. Tokie reikalavimai gąsdina Hitlerį, Goebbelsą ir visą jų razbaininkų šauką; tų reikalavimų bijo ponai Astor, Fišė, McCormick ir jiems panašūs; nepatinka tie reikalavimai Kvislingui, Skropadskiui, Lavalui, Kubi-liūnui ir pagaliaus tokiems nyktukams, kaip Grigaitis bei Prunskis. Jie gerai supranta, kad smūgis iš vakarų Hitleriui Europoj trumpu laiku užbaigtų Hitlerio nacizmą, o tas kaip tik neatatinka jų programai, kuri pačiame pagrinde atmetą bent kokias teises masėms, darbo liaudžiai.

Juos sužavėjo toji nacional - socialistinė „kultūra“ ir tą savo susižavėjimą daug kartų viešai demonstravo, žinoma, pakeisdami žodžius nacių į „vokišką kultūrą.“ Nudien, aišku, tas jau neįmanoma padaryti, tačiau yra išeitis ir, ji surasta — tai niekinimas Sovietų Sąjungos. Tikslas tas pats, o tuo pačiu — ir vilkas sotus ir kailiui sau-

gu, kad ir laikinai.

Kaip matome, Hitlerio jėgos buvo gerai pasiruošę militariniai ir dvasiniai. Reikia pripažinti, pagelbėjo Hitleriui praeityj nesužinai geras dalis dabartinių jo priešų, ir toji dalis šiandieną turi nemažai vargo kovoj su sužiniais Hitlerio pagelbininkais Anglijoje ir Amerikoje, kurie be palovos trukdo demokratijos kovai prieš hitlerinį barbarizmą.

Tokioj padėtyje pas daugelį antifašistų pasireiškia nekantrumas ir beviltė, kad „ot, ką čia gelbės, mes su dušia ir kūnu dirbame, aukojame, vargstame, o ponai tam viskam trukdo ir tun-ka mūsų trisus...“ ir t. p. Tiesa, toki padėtis nervina kiekvieną antifašistą, bet reikia atsiminti, kad turime karą, o karas tai ne „beisbolės“ lošis arba 25 metų sukaktuvės kieno nors ženybinio gyvenimo už išpuosto stalo. Dar daugiau, šis karas skiriasi nuo visų pirmesnių. Šis karas, figurytviai kalbant, neturi rubėžių, kitais žodžiais, fronto, kuriame pirmesniuose karuose rīso klausimą vien kariai. Šiandien rīsa klausimą visa žmonija, klausimą: kokis pasaulis turi būti — fašistinis ar demokratinis. Šiandieną Rytų fronte raudonarmietis su nacių imstosi — katras katrą; kovoją lyginai ir demokratas su nacių ar jo šalininku ant Broadway, New Yorke bei ant Halsted gatvės Chicagoje. Tas pats dedasi Anglijoje, Francijoje, Jugoslavijoje, taip, ir pačioje Vokietijoje, žodžiu — visur.

Tas karas reikalauja nemažo pasišventimo ir ištvermės, ir kai kurie labai greit palista. O to kaip tik nori ir laukia naciai ir jų pagelbininkai. Jie skaito išdavu jų propagandos ir tuomi džiaugiasi, nes tai naudinga jų bosui Hitleriui. Tas reikalauja suprasti, ir nepasiduoti pesimizmui, o priešingai, padvigubinti veiklą, jungti spēkas, izoliuoti iš savo tarpo pro-nacinį brudą, kuris nuodija atmosferą tarpe antifašistų prie kiekvienos progos. Tai mūsų uždavinys, tai mūsų civilijų žmonių frontas šiame kare. Tuomi mes pagreitinsime atidarymą antro fronto Europoj.

Ar yra viltis laimėti? Abejojti nėra pamato. Masių reikalavimai jau pradeda duoti vaisių. Štai keletas ženklų, kurie rodo kad demokratinės jėgos visur pradeda imti viršų:

Bausmės vis kas kart at-treja nacių agentams visur, taipgi paimta rimčiau valymo darbas įstaigose ir spaudoj.

Churchill'o su Stalinu konferencija rodo, jog daromi rimti prisirengimai realizavimui masių reikalavimų.

Isiveržimas „Commandos“ Francijoje mieste Dieppe, aišku, buvo repeticija antro fronto.

Brazilijos paskelbimas karo Vokietijai ir Italijai irgi nemažas pliusas kovoj prieš fašizmą.

Taigi, šie ir kiti, ne taip ryškūs pasireiškimai artina demokratinį frontą prie pergalės — laimėjimo. Beviltingumui neturi rasti vietos. Vienok, tas neris-čia, kad jau mes, liaudies, masės, jau užbaigėme savo darbą ir dabar jau lai rūpinasi kariniai štabai ir riniai „strategai - žinovai“,

Vaidzdis iš Rio de Janeiro (Brazilijos sostinės), kur tūkstančiai žmonių užgyrė Brazilijos vyriausybės žygius paskelbime Vokietijai ir Italijai karą.

IŠ LAIKRAŠČIŲ

KĄ RASO KANADOS ANGLIŠKA SPAUDA

Žemiau talpiname ištraukas iš Kanados angliskos spaudos, reiškiančios nuomonę apie karą ir vidujinius šalies reikalus. Idomių minčių yra ir kurie laikraščiai pareiškia dėl legalizavimo Kanados Komunistų Partijos. Vertimas į lietuvių kalbą yra „Liaudies Balsas“.

„Laisvės“ Redakcija.

Kas Remia Karą, o Kas Ne

Nei vienas kalbėtojas pono Šaluo bankiete neišreikšė susirūpinimo laimėjimu karo prieš Ašį. Bet yra įrodymas, kad francūziškai kalbą žmonės labai susirūpinę, kokios bus šio karo prieš nacius ir fašistus pasekmės. Kuomet apie 1,500 asmenų susirinko į pono Šaluo bankietę pakalbėti apie izoliacionizmą, tai 5,000, daugumoj Kanados francūzai, susirinko Flečerio lauke Montreale, kad išreikšti nusistatymą padidinti pastangas produkcijoj kariškų reikmenų, kad Kanada galėtų atlikti savo dalį invazijoj nacių kontroliuojamos Europos. Si didžiulė Montreale demonstracija už atidarymą antro fronto Europoj buvo surengta Kvebeko Darbo Federacijos, kurios prezidentu yra Kanados francūzų daug Kanados francūzų.

Golupo balsavimai nesenai parodė, kad sentimentas už ofensyvinį sąjungininkų veikimą, M. Furnje, ir kuri turi mūsų uždavinį, tai mūsų civilijų žmonių frontas šiame kare. Tuomi mes pagreitinsime atidarymą antro fronto Europoj.

Ar yra viltis laimėti? Abejojti nėra pamato. Masių reikalavimai jau pradeda duoti vaisių. Štai keletas ženklų, kurie rodo kad demokratinės jėgos visur pradeda imti viršų:

Bausmės vis kas kart at-treja nacių agentams visur, taipgi paimta rimčiau valymo darbas įstaigose ir spaudoj.

Churchill'o su Stalinu konferencija rodo, jog daromi rimti prisirengimai realizavimui masių reikalavimų.

Isiveržimas „Commandos“ Francijoje mieste Dieppe, aišku, buvo repeticija antro fronto.

Brazilijos paskelbimas karo Vokietijai ir Italijai irgi nemažas pliusas kovoj prieš fašizmą.

Taigi, šie ir kiti, ne taip ryškūs pasireiškimai artina demokratinį frontą prie pergalės — laimėjimo. Beviltingumui neturi rasti vietos. Vienok, tas neris-čia, kad jau mes, liaudies, masės, jau užbaigėme savo darbą ir dabar jau lai rūpinasi kariniai štabai ir riniai „strategai - žinovai“,

pitonas Bušar, pažymėdama faktą, kad daug Kanados francūzų stoja į armiją tam, kad „kovoti kartu su visais už bendrą tikslą.“

Tuo metu, kai Šaluo izoliacionistai kalbėjosi Kvebeke, Kvebeko Katalikų Miesto Mokytųjų Draugijos prezidentas, M. F. Levin, dalyvavo Kanados Mokytųjų Konferencijoj Toronte ir sakė, kad Kvebeko mokytojai tuoj pradės diskutuoti afiliaciją prie visos Kanados mokytojų organizacijos.

Pereitą savaitę, kada buvo organizuojamas bankietas dėl pono Šaluo, tūkstančiai dieninių ir naktinių pamainų darbininkų didžiuliuose kariškuose fabrikuose provincijoj laikė mitingus, kuriuose buvo priimtos rezoliucijos, palgkančios atidarymą antro fronto. Dauguma tų darbininkų, sakoma, yra Kanados francūzai. Pereitą savaitę Montreale įvyko konferencija įmonių administracijų ir unijų atstovų iš trijų didelių tankų ir orlaivių fabriku. Jie pasiuntė žinią oro maršalui Bišopui ir jo vyrams, prižadandį „daryti viską, kas tik galima, kad „palaikyti juos ore“ iki bus laimėta pergalė ant fašistinių priešų.“ Svarbiausiu to konferencijos klausimu buvo ne izoliacionizmas, ne nesutikimai tarp francūziškai ir angliška kalbančių kanadiečių. Svarbiausiu šio klausimu buvo didžiausia kooperacija kariškose pastangose. Kanados francūzų kalbėtojai gamo daug aplodismentų, kuomet jie griežtai pasmerkė „siaurus nacionalistinius jausmus“ ir kreipėsi į darbininkus: „Parodykim, kad laisvi kanadiečiai gali pralenkti kovoj ir produkcijoj Hitlerio vergų batalijonus! Išsivystyk kuo didžiausią produkciją dėl antro fronto! Apgynimas Stalingrado yra svarbus visam pasauliui. Sumuškim Hitlerį šiais metais!“ — Toronto Daily Star, didžiausias liberališkas dienraštis Toronte.

„Visuomeninis turto valdy-mas, kiekvienam nariui dir-bant sulig išgalės ir gaunant sulig reikalo.“

Ar tai ne tas pats, ko mūsų Kooperatyvė Visuomenės Federacija (CCF) reikalauja su savo pasiūlymu konfiskuoti turta? Kas negera šu komunistais?

Dabartiniu metu, visos angliška kalbančios tautos ir

jos? Ar uždaryti, ar paleisti, jie visticke yra partijos nariai. Jeigu nekuriu gali būti paleisti, o kiti ne, tai tuomet valdžia bijo ne partijos, o individualų. Ir vėl, kam tas uždraudimas reikalingas?

Ką ponas St. Loran bando daryti, tai labai aišku. Jis negali atsakyti vykdyti Atstovų Rūmų rekomendacijų sarysyje su Kanados apsigynimo reguliacijomis. Tokiu būdu jis bando išėiti viduriu. Vietoj numinti uždraudimą, jis leidžia paluosuoti individualius komunistus.

Nuoširdumas galėtų daugiau padėti teisingumo ministeriui, negu kompromisas, nes kompromisas nepadaeda pridegti jo nušepusį tikslą. Uždraudimą nuėmus, individualas, ar jis būtų komunistas ar koks kitas, galėtų būti baudžiamas, jeigu jis būtų kenksmingas kariškoms pastangoms. Prie to, yra lygybė prieš įstatymus. Bandyti atlikti netiesioginiai, kas visuomet turėtų būti daroma tiesioginiai, yra nenuoširdumas, ko mes turėjome per daug. — Globe and Mail, konservatyviškos minties dienraštis Toronte.

Komunistų Partija yra nelegalė organizacija Kanadoj. Atstovų Rūmų komitetas neseniai rekomendavo numiti nuo jos tą uždraudimą. Jokio žygio nebuvo daroma sarysyje su ta rekomendacija. Bet dabar individualiai komunistai paluosuojami.

Jeigu komunistai, kurie buvo internuoti, jau nepavojingi valstybei ir paluosuojami, tuomet kam gi reikalingas uždraudimas Komunistų Parti-

jos? Ar uždaryti, ar paleisti, jie visticke yra partijos nariai. Jeigu nekuriu gali būti paleisti, o kiti ne, tai tuomet valdžia bijo ne partijos, o individualų. Ir vėl, kam tas uždraudimas reikalingas?

Ką ponas St. Loran bando daryti, tai labai aišku. Jis negali atsakyti vykdyti Atstovų Rūmų rekomendacijų sarysyje su Kanados apsigynimo reguliacijomis. Tokiu būdu jis bando išėiti viduriu. Vietoj numinti uždraudimą, jis leidžia paluosuoti individualius komunistus.

Nuoširdumas galėtų daugiau padėti teisingumo ministeriui, negu kompromisas, nes kompromisas nepadaeda pridegti jo nušepusį tikslą. Uždraudimą nuėmus, individualas, ar jis būtų komunistas ar koks kitas, galėtų būti baudžiamas, jeigu jis būtų kenksmingas kariškoms pastangoms. Prie to, yra lygybė prieš įstatymus. Bandyti atlikti netiesioginiai, kas visuomet turėtų būti daroma tiesioginiai, yra nenuoširdumas, ko mes turėjome per daug. — Globe and Mail, konservatyviškos minties dienraštis Toronte.

Komunizmas ir Kanada

Atstovų Rūmų komitetas rekomendavo, kad Komunistų Partija būtų išimta iš šios šalies nelegalių organizacijų sąrašo. Teisingumo ministeris, vyriausybės vardu, sako, jog tos rekomendacijos „bus atsar-giai peržiūrėtos,“ bet dėl to kyla abejonė. Mes, tačiau, nematome priežasties, kodėl jis ar valdžia turėtų delsti. Žinoma, mes eisime dar toliau ir pasakysime, kad mes nematome priežasties, kodėl komunistas negali būti toks pat geras, kaip ir bile kas kitas šioj šalyj, kas liečia politiką.

Kitais žodžiais tarant, kol komunistas klausio įstatymų, kurie taikomi visiems, ir kol jis neagituoja už prievartą, mes nematome, kodėl įstatymas turėtų diskriminuoti jį. Kas yra komunizmas? Atrodo, kad tarp mūsų pasiklidusi idėja, kuri yra niekam netikus. Ta idėja iškyla iš senų spēkos naudojimų — ar net vėlesnių, Ispanijoj, pavyzdžiui — kurie, nepaisant kaip jie blogi buvo, daugiau ar mažiau buvo panašūs į tuos, kurie vienu ar kitu laikotarpiu pažėmė beveik visas politines egk-zistavusias partijas.

Oxfordo žodynas komuniz-mą apibūdina sekančiai:

„Visuomeninis turto valdy-mas, kiekvienam nariui dir-bant sulig išgalės ir gaunant sulig reikalo.“

Ar tai ne tas pats, ko mūsų Kooperatyvė Visuomenės Federacija (CCF) reikalauja su savo pasiūlymu konfiskuoti turta? Kas negera šu komunistais?

Dabartiniu metu, visos angliška kalbančios tautos ir

žmonės eina iš vieno su mo-derniška Rusija, kuri yra kom-unizmo kūrinyis ir trimitas. Koks sensas bliauti savo tarpe apie komunizmą?

Bet Rusija ar ne Rusija, tai-ka ar karas, šis laikraštis ne-turi didesnio nusistatymo prieš komunistus, kaip kad prieš konservatyvus ar liberalus ar bile ką, kol jie geri piliečiai savo užsilaikymu ir prisilaiko taikungų argumentų apie mū-sų politines institucijas. Mes stovime už seną Highlando viršininko obalsį dėl visų lais-vojų šalyj taip ilgai, kol jie lai-kosi įstatymų ir tvarkos ir tai-kių ir padorių argumentų. „Jie sako? Ką jie sako? Lai jie sako!“ — Ottawa Journal, liberališkas laikraštis Ottawoj, Kanados sostinėj.

Nashua, N. H.

Iš Dirbtuvių

Čia randasi trys katmilinės, iš kurių dvi yra didelės, kur dirba 5,000 darbininkų. Viena yra maža, kur dirba virš šimto darbininkų.

Šių trijų dirbtuvių darbinin-kai priklauso prie CIO unijos lokalo 405. Nuo liepos mėne-sio prasidėjo antri metai, kaip šita unija gyvuoja. Per tą trumpą laiką unija gerai pasi-rodė savo darbais. Gavo pa-kelti du kartu algas po 10 nuoš. Kožni metai gauname vakacijas su alga už vieną sa-vaite.

Šita kompanija jau gyvuo-ja nuo 1823 metų, bet per tą visą laiką nebuvo davus dar-bininkams apmokamų vakaci-jų. Darbininkai turėjo dideli-us streikus. Jie streikavo 1915 metais, 1922 m. ir 1935 metais. Visi tie streikai buvo sutriuškinti be jokio pasigailė-jimo. Darbininkai sunkiai nu-kentėdavo. Kai kurie dar ir dabar atsimena tą didįjį 1915 metų streiką. Pralaimėję strei-ką, darbininkai dirbo dantį su-kanđė, bet jų dvasia nenupuo-lė, visuomet turėjo energijos ir kovingumo, kada nors laimėti. Per daugelį metų slapta or-ganizavosi ir veikė. 1935 me-tais jau buvo susiorganizavę ir vėl paskelbė streiką, bet nelaimėjo. Darbininkai pri-klausė prie Amerikos Darbo Federacijos unijos. Unijos biurokratai padėjo bosams uniją sutriuškinti. Tačiau dar-bininkai ir vėl nenuleido ran-kių. Visticke organizavosi ir visticke kiek galėdami veikė. Dabar turime pasekmes tų didvyriškų pastangų. Turime tvirtą uniją.

Jackson Mill darbininkai tu-rėjo vakacijas nuo rugpjūčio 9 dienos, 1,300 darbininkų, per vieną savaitę. Vakacijos buvo apmokamos. Nashua Mill darbininkai turėjo vaka-cijas, pradedant rugpjūčio 16 d. — 3,000 darbininkų tu-rėjo apmokamas vakacijas!

(Tęsa ant 4-to pusl.)

Philadelphijos „Laisvės“ Pikniko Kelrodis Tolimoms Kolonijoms

Važiuojant iš New Yorko, N. Y. ir N. J. valstijų, imkit kelią No. 130 ir daviažavę netoli, Camden, N. J., pirmutinį Circle, tēmykit kelio No. 40, laikydamiesi po kairei ir pri-važiavę kelią 40 sukit po dešinei ir važiukit sekdami kelio numerį apie 7-8 mylias. Pastebėję iškačą „Laisvės“ pikniko, prilaikykite mašiną ir laikykitės po kairei, nes čia platus dvilypis kelias, ties iškabomis, sukit po kairei ir važiukit apie ¼ mylios tiesiai iki parko. I kelią No. 130 subęga No. 25. Keliu No. 25 įvažiuosit į kelią 130 ties Highland Park — ties Brunswick, N. J. Per Philadelphia važiuo-jant, važiukit visi į Race Street ir važiukit per Delaware upės tiltą ir tiesiai laikykitės, nesisukit niekur; važiukit taipgi iki pirmutiniam Circle ir sekt No. 40. Ties šiuo Circle randasi Aviācijas Aikštė.

Kas važiuos traukiniais, busais, važiukit Market St. gat-vekariais iki pasibaigs gatvė prie Delaware upės. Čia paim-kit Ferry laivą ir persikelkit per upę, o išėję iš stoties į busų aikštę, tēmykit busą su No. 54. Busai eina kas va-landą reguliariai, bet tarpe 11 val. iš ryto iki po 4 val. po pietų busai eis tankiai ir visus nuves ties Deer Parko keliu ir paleis. Busai išvės iš tos pačios vietos tarpe 7 val. ir 8 val. vakare.

Žmonės atras pikniko parką gražų ir visus parankumus kaip ir visuose kituose buvusiuose piknikuose. Visiems linki-me laimingos kelionės ir gero saulėtio oro. A. J. S.

Paskutinis Autoportretas

JONAS SIMKUS

(Pabaiga)
— Ot jaučiu, kad atgaunu savo seną formą, — tarė Pasternokas. — Pasaulis vėl atrodo, kaip fantastiškas mirasas, kurio neapčiuopsi pirštais, kurio neprašysi, bet kurį gali sučiupti dažai ir užtempti ant drobės.

— Zinai, brolau, — jis vėl kreipėsi į pianistą. — Vis dėlto blaivus žmogus, tai kiaušė. Pats patyriau. Realistas iki smulkmenų. Viskas atrodo taip, kaip kasdieną kiekvienas mato. Koks iš to įdomumas? Velnia. Geriau mirti, negu toje velniavoje klampoti. — Jis vis labiau miršo prieš savo ramiai ir padoriai praleistas dienas. — Zinai, buvau kone vienuoliu pasidares. Paklausiau tu praiektų eskulapų, pabūgau ir marinavojau. Aš laimingas, kad tave sutikau, — jis apsikabino pianistą ir norėjo bučiuoti, bet tas, būdamas dar visai apyblauvis, apsidairė ir susilaikė nuo intymios scenos.

Po šios pauzos dailininkas truputį apyrino. — Tai sakyk pagaliau, kaip tu gyveni? — jis paklausė pianistą. — Iš kur dabar grįžai?

— Iš Paryžiaus. Man nėra malonesnio kampelio pasaulyje už Paryžių.

— O man Paryžius — nusispiauti! — atrėžė dailininkas. — Ne mano skonio.

— Na, brolau, Paryžius tai visų dvasinė sostinė, tai dangaus stalias, prie kurio sėdi visi pasaulio išrinktieji; tai taurė, kurioje glūdi pats geriausias visų šalių vynas. Paryžius — tai menas.

— Neužsigauk, kolega, — jį pertraukė Pasternokas, — tavo Paryžius, tai senų daiktų krautuvė. Kam imponuoja seni daiktai, tas gali juo džiaugtis. Muziejų aš nemėgstu ir nelankau jų. Už itališkos padangės lopinį atiduodu visą Paryžių.

Jis pašaukė kelnerį ir tuščią karafą įsakė pripildyti.

— Ar tu buvai kada nors Spalate? — paklausė dailininkas.

— Ne. O kur jis yra?

— Nagi Italijoje.

— Italijoje? Spalato, Spalato... — bandė prisiminti pianistas. — Na gi Spalato ne Italijoje, o Jugoslavijoje.

— Kokia ten Jugoslavija. Kas kad tie vyžčiai turi užtūpę. Tai tikriausia Italija. Tu pažvelk tik į Dioklecijono rūmų griuvėsius ir tau tuoj paaiškės, ar tai Jugoslavija, ar Italija.

Bastutis nieko neatsakė, nes jam tas pasaulio kampelis buvo nežinomas.

— O koks ten dangus, koks dangus... — gėrėjosi Pasternokas. — Kai rytą grįžta iš jūros laiveliai su savo įvairiaspalvėmis burėmis, kai viršum jūros pasirodo žalios rukas, o dangus toks mėlynas, mėlynas, įbedi žmogus akis į tą stebuklingą reginį ir bijai net teptuką pajudinti, kad nesugadintum visko. Niekas ir niekumet nepavaizduos drobėje, Niekas, sakau. Tai ot kur menas. Arba Dioklecijono rūmų griuvėsiai, kaip senosios Romos dvasia, kaip didysis kalnų aras išplėtas savo sparnus viršum Spalato. O tarp tų milžiniškų pastatų liekanų, kaip blusos, kaip erkės stovi prisikabinusios mažos driskių grytelės. Nuostabus vaizdas... Ciudna...

Jis truputį aptilo ir pasidairė po patalpas. Rinkosi muzikantai.

Prie bufeto šmėkstelėjo Lapelio galva. Kuo būdu jis čia pateko, buvo neaišku, bet tik jau ne vienas ir ne šiaip sau eilinė proga.

Jis iš tolo pamatė dailininką Pasternoką ir su dviem vyrais pasiskubino pristatyti:

— Sveikink, kolega! Naują laikraštį išleidau. Štai mano leidėjai: amerikoniai, milijonieriai.

Du vyrai naiviai išsišiepė, paspaudė rankas ir visi susėdo.

— Tai jau nebe pats leidi! — lyg nušėbo dailininkas.

— Užteks. Aš tik redaktorius. — Jis ištraukė iš kišenės suglamžytus keturis laikraščio puslapius ir paklojo ant stalo.

— Dienraštis! Pigus, populiarus ir įdomus. Per mėnesį išvysim iki trejeto dešimtų tūkstančių tiražo.

Du vyrai, pavadinti amerikoniais, vėl nusišypsojo ir žvilgtelėjo vienas į kitą.

— Netikiu, kolega, aš tavo laikraščiais. Kad tu gi graborius. Kiek tų laikraščių...

Jis nebespėjo daugiau pasakyti. Lapelis dėlnu užčiaupė jo burną. Amerikonai

žvilgtelėjo vienas į kitą, tik šį kartą labai rimtai, lyg atsako klausdami.

Kad nepablogėtų nuotaika, Lapelis užsakydino kelias bonkas geresnio gėrimo, užkandžių ir visi glaudžiai apsupo staliuką. Progai pasitaikius, jis burbtelėjo Pasternokui į ausį:

— Tu, brol, tylėk ir nešnekėk nieku prie tų amerikonių. Jie, brol, turi pinigų ir nežino kur jį dėti. Sakau, tegu atiduoda spaudos labui. Bent kultūringai išleis.

Pasternokas tuoj susivokė ir ėmė girti Lapelio sumanumą. Nuotaika susidarė visiškai maloni. Lapelis, kaip redaktorius, paprašė pianistą papasakoti įspūdžių iš Europos. Parašysiąs.

— Redaktoriau, — pertraukė jį Pasternokas, — aš sukūriau geniališką savo autoportretą. Tai paskutiniausias mano kūrinys, ne kūrinys, o šedevras. Kad taip į pirmą puslapį, a?

— Pažiūrėsim. Reikia pažiūrėti.

Amerikonai klausėsi pokalbių, bet menkai orientavosi. Bastutis pasirėmė smakrą abiem delnais ir pro akinis žiūrėjo į lėkštės dugne tysojusį kumpio gabalą. Jis laukė pauzės. Ir kai tokia pasitaikė, sunkokai atsiduso ir tarė:

— Sunkus mūsų menininkų gyvenimas... Žmogus ne gyvena, o miršti. Miršti ir numirti negali.

— O kas tave taip graužia? — paklausė Pasternokas. — Kokia jau tau bėda? Pakliunksini, pakliunksini partėjonu ir yra keli šimtai. Tegu velniai tą tavo instrumentą. Už pinigų, kad ir primokėtų, nesiklausyčiau to kliunksinimo.

— Taigi kas iš to, kad užkliunksini porą šimtų, — vėl melancholiškai pradėjo pianistas. — Meilėje nesiseka. Susipažįsti pana, tai ji tau tol gera, kol mano, kad vesi. Kai tik pastebi, jog vedybos ne tavo idealas — purpt... ir pasileiki vienas. O visa tai kaštavo pinigų. Susipažįsti našle — ir ta nori ištekti. Aš sakau, sunkus mūsų menininkų gyvenimas...

— O kam tau tų moterų! — užvažiavo Pasternokas.

Pianistas, lyg antausį gavęs, žaibo greitumu atsisuko į dailininką ir įbedė piktai rimtas akis:

— Kūryba! Kūryba, menas to reikalauja. Moteris, tai ta amžina ugnelė, kuri mus kaitina, kuri mus jaudina, verčia būti neramius ir kurti.

Tuo tarpu Lapelis išsitraukė blokną ir ruošėsi paskelbti savo laikraščio specialiam skyruije "Mūsų menininkai apie moteris."

— O aš su moterimis realus, — pabrėžė Pasternokas. — Arba — arba. Sutinki — gerai! Nesutinki — pašol von! Ne ta — bus kita. Milijonai moterų! Pasirinkimas milžiniškas! Amžiais galvos dėl to nesukau ir nesuksi.

Paskiau pridėjo ramesniu tonu:

— Zinai, kartais užsimoju nupiešti aktą. Pasiguldau ar pasistatau bobą ir piešiu. Piešiu piešiu, ir juo ilgiau piešiu, tuo biaučiau ji man atrodo. Vos mėsos šmotas ir tiek.

— Tau gera taip sakyti, — jį pertraukė pianistas, — kad tu šimtus jų perleides, šimtus matės ir šimtus maliavojęs. O aš... Aš svajonėse jas tematau tokias kaip Ievas. Mane tas kankina, iš proto galima išeiti...

Lapelis užsisuko parkerį ir padėjo už kilnas mintis apie moteris. Bet Bastutis staiga atsipeikėjo ir atsisukęs į redaktorių pareiškė:

— Mano minčių prašau neskelbti. Tai mintys tik intymioje kompanijoje.

— Bet gi tai labai gražios ir įdomios mintys, — ir pats šypsojosi.

— Prašau neskelbti! — rimtai įspėjo pianistas.

Staiga atmosfera atšalo. Amerikonai pakūždėjo Lapeliui, kad jie esą linkę eiti namo. Visą sąskaitą mokėjo amerikoniai, todėl ir Pasternokas su Bastučiu pakilo drauge ir iššiltiniavo į žiemos naktį.

Prie kampo abu amerikonių atsisveikino, o likusieji trys susėdo ir rogutes ir nužvangėjo pas dailininką Pasternoką į namus.

— Turiu dar bonką činzano, — gyrėsi Pasternokas. — Agota išvirs kavos.

Rogutės minkštu sniego klotu čiuožė kaip per sviestą. Miestas miegojo ir tik kur-ne-kur prie kampo švietė menka elektrinė lempa. Rogučių varpelis aidėjo

monotoniškai ir nuobodžiai. Bastutis įsiklausė į šį monotonišką aidą:

— O vis dėlto Paryžiuje to nėra. Gražu ir Lietuvoj...

Rogutės sustojo prie trijų aukštų namo. Trys keleiviai laiptais nubrazdėjo į trečią aukštą.

Išbudinta Agota griebėsi virti kavą, o dailininkas vedžiojo savo svečius nuo vieno paveiklo prie kito.

— O štai ir mano paskutinis autoportretas. Ką jūs pasakysite? Tikras darbininkas atrodo. Proletaras. Tik pažvelkite į vaikų veidukus. Kokios gilių, išvargusių ir alkanos jų akys...

Lapelis kraipėsi ties portretu ir stengėsi išžiūrėti į visas jo smulkmenas.

— Puikus darbas, — pagaliau jis pareiškė. — Nufotografuosime ir taip bac į pirmą puslapį per tris skiltis.

Ir dailininkas patenkintas patrynė delnus, paėmė po ranka abu savo draugus ir privedęs prie stalo pasodino.

— O dabar, kolegos, činzano! Dieviškas gėrimas. Mėgstu Italiją.

Didelė bonka baigė tuštėti. Lapelis pasidairė nekalbus ir po kurio laiko pradėjo snausti. Jau buvo rytas. Pro langų stiklą į kambarį nedrąsiai veržėsi auštančio ryto melsva šviesa. Bastutis atsikėlė nuo stalo ir ėmė vaikščioti palei paveiklus, ilgai sustodamas prie nuogų moterų aktų.

— Kolegos, einame pasveikinti išaušusį rytą! — šuktelėjo dailininkas Pasternokas. — Jis atidarė stiklines duris į balkoną ir išėjo.

Haverhill, Mass.

Lietuvio Jaunuolio Patyrimai
Ant Vandens

Šiomis dienomis čionai lankėsi William Benkus, sūnus S. Benkaus, kuris gyvena po numeriu 357 River St. Jis yra inžinierius ir per paskutinius aštuonius metus dirba ant komercinių laivų. William Benkus dabar yra 30 metų amžiaus. Mažas būdamas, jisai išnešiodavo vietinį laikraštį "Haverhill Gazette", todėl tame laikraštyje rugsėjo 21 d. buvo apie jį plačiai rašyta ir jo paveikslas patalpintas.

William Benkus papasakojo laikraščiu daug įdomių dalykų iš savo patyrimų ant vandens, dabartinio karo metu. Jis irgi dviem atvejais vos tik savo gyvybės neprarado. Mažai ko būtų, kad neliktų vokiečių submarinų auka.

Liepos 10 dieną jisai važiuojo komerciniu laivu "S. S. Stanvac Palembang" iš New Yorko į Braziliją. Už 100 myl. nuo salos Trinidad laivą pasitiko vokiečių submarinas ir paleido į jį torpedą. Laivas pradėjo degti. Laivo įgula susidėjo iš 50 vyrų. Jūrininkai pradėjo gelbėti, sėsti į laivelius. Vieną iš trijų likusių apsaugos laivelų paėmė komandavoti Benkus. Į laivelį susigrūdo 26 žmonės. Benkus įsakė tuojau iirtis tolyn nuo degančio laivo, idant pabėgus nuo eksplozijos. Tai buvo labai tamsi naktis ir jūrininkai nežinojo, kurion pusėn jie plaukia. Ir kadangi nieko toliau nuo degančio laivo tamsoje naktį nebuvo matyti, tai jų laivelis tiesiog pataikė į vokiečių iškilių submariną!

Submarino kapitonas, kuris, matyt, mokėjo angliškai kalbėti, garsiai suriko: "Ar kapitonas randasi jūsų laivelyje?"

"Ne, jo čia nesiranda," jam atsakė William Benkus.

Tada submarino kapitonas sarkastiškai sušuko: "Perduokite mano linkėjimus prezidentui Rooseveltui!" Ir pradėjo iš kanuolių šaudyti į amerikiečių degantį laivą. Laivas tapo nuskandintas.

Bet dar prieš tai, kai torpeda į amerikiečių laivą užkliudė, buvo per radiją perduota signalas "SOS," kas reiškia, kad laivas skęsta, pavojus įgulos gyvybei, kas nors, artimiausias laivas, arba orlaiviai, turi skubintis nelaimingiesiems pagalbon. Ir, sako Benkus, neužilgo pribuvo būrys Anglijos orlaivių.

Nuo Redakcijos: Šią žinią

Bastutis, ilgai stovėjęs prie vieno paveiklo, pagaliau apsidairė, nuėjo prie sofos ir atsigulęs užmigo.

Rytas vis labiau ryškėjo. Kambaryje deganti elektrinė lempa pasidarė gelsva gelsvutėlė. Dienos šviesa, reflektuojanti nuo balto sniego, visą kambarį užpylė blyškia baltuma.

Pro vienas kambario duris atsargiai įkišo galvą Agota. Pirmiausia ji užgesino elektrą. Pasiziūrėjo į du miegančius ir nuėjo į dailininko miegamąjį. Bet ten nieko nebuvo. Sugrįžo atgal į saloną ir pastebėjo atvertas duris į balkoną. Išėjo, bet ir ten nieko nebuvo. Instinktyviai ji priėjo prie balkono grotelių ir pažiūrėjo žemyn.

Apacioje sniege gulėjo žmogus. Iš drabužių ji pažino savo poną.

Nuo sukulto alaso nubudo abu miegojusieji. Jiedu nubėgo laiptais žemyn ir pripuolė prie kniūpsčia gulincio Pasternoko.

Pakėlė, bet jis nejudėjo. Rankos buvo šaltos. Iš apatinio namų aukšto išbėgo kažkoks žmogus, pačiupinėjo Pasternoko pulsą ir konstatavo: miręs.

Lapelis su Bastučiu užnešė savo kolegą į jo butą ir, paguldę lovoje, išėjo į miestą ieškoti kokios nors paramos ir organizuoti laidotuves.

Nulipė laiptais, abu sustojo ties tatyeta, kur dailininko gulėta. Minkštame atodrėkio sniege buvo išsipaudeęs Pasternoko bareljefas.

Lapelis tartum pats sau tarė:

— Paskutinis autoportretas.

Nashua, N. H.

(Tąsą nuo 3-čio pusl.)

Dabar, nuo rugsėjo 16 dienos darbininkai gauna pakėlimą algų ant 7 ir pusės cento ant valandos. O kurie dirba virš 40 valandų, tai gauna po 11 ir pusę cento ant valandos. Ir šitas pakėlimas algų paliečia visus tris tūkstančius darbininkų.

Unijos buvo reikalauja pakelti 10 centų ant valandos. Bet arbitracijos teismas pripažino pakėlimą ant septynių ir pusės cento. Šitas pakėlimas algų įeina galion nuo birželio 15 dienos. Taigi, turėsime už-

Gaudami pėdę neužmirškite ir savo šalies reikalus — pir- kite bonus ir stampas.

vilkta mokėstį gauti nuo birželio 15 dienos iki rugsėjo 16 dienos. Kiekvienas gaus užvilkty algų nuo \$35 iki \$42 su centais.

Tai pasirodo, kur yra vienybė, ten ir galybė. Tik visi laikykimės vienybėje.

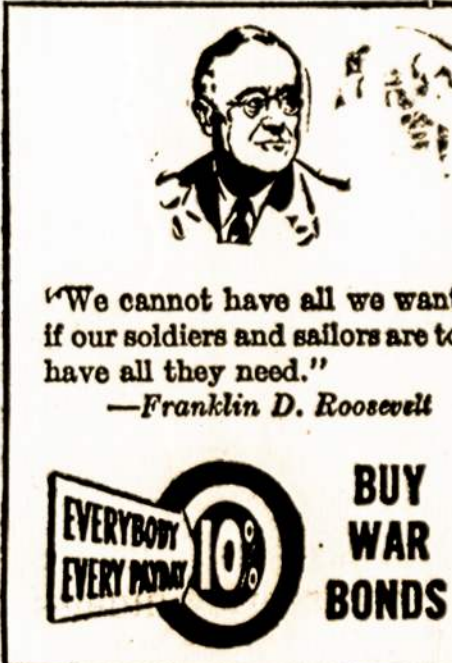
Vienas iš Unijistų.

Zinutės iš Mūsų Miestelio

Mes Nashua irgi prisidėjome prie Naujosios Anglijos Moterų Sąjūdo rengimo, kuris įvyko rugsėjo 23 dieną Montelloj. Nors nelabai gausiai, bet vistiek prisidėjome. Gaila, kad dėl negavimo gazolino, daugelis negalėjo me piknike dalyvauti. Bet viena pilna mašina nuvažiojo ir nuvežė aukų nuo našviečių. Šie draugai ir draugės aukavo pinigais: Po \$1 — M. Virbickienė, A. Egerienė, K. Barauskas, J. Jonis, Mary Jonienė, M. Vainauskienė, P. Buslevičienė, K. Dobrovalskis; M. Radavičienė aukavo 50 centų, o M. Pekarskienė \$2. Viso pinigais suaukota \$10.50.

M. Vilkauskienė aukavo bonką degtinės, M. L. McDermot-Vilkauskaitė aukavo blanketą. Tie daiktai davė pelno \$10.40. Tikietus platino abi Vilkauskaitės. Joms padėjo vienas draugas Kraucukas iš Montello. Taigi, nuo našviečių tą dieną priduta \$20.90. Vardan komiteto ir Našvės, tariau širdingai ačiū visiems, kurie darbavosi dėl to tikslo.

V. V.

"We cannot have all we want if our soldiers and sailors are to have all they need."

— Franklin D. Roosevelt

Philadelphijos Lietuvių Didysis

PIKNIKAS

Dienraščio Laisvės Paramai

Įvyks Sekmadienį Prieš Labor Day

6 d. Rugsėjo--September 6th

Trys Dovanos -- Prizai prie iš anksto
parduodamų įžangos tikietų
I-mas Prizas \$15 ir Du Po \$5 Pinigais

PIKNIKAS BUS

DEER PARK, N. J.

NAUJAS KELRODIS: Nuo Ferry persikėlus į Camdeną busai po No. 54 eis nuo 11 val. ryto iki 4 val. po pietų tankiai (nesivėluokite) iki Deer Parko kello; grįžtant žmonės paims nuo kello tarp 7 ir 8 valandos vakare. Visi būsite nuvesti ir parvešti. Busai ims po 25c į vieną pusę. AUTOMOBILIAMS važiuokite per Delaware tiltą į Camdeną ir Atlantic City keliu privažiavę pirmą Circle po kairiai, sukite į Route 40 ir važiuokite apie 8 mylias iki privažiūsote St. Mary's Church, sukit po kairei. Tėmykit iškabas.

Rojus Mizara, "Laisvės" Redaktorius, Sakys Prakalbą
GERA ORKESTRA GROS ŠOKIAMS

ĮŽANGA 25 CENTAI

GERI VALGIAI IR GERIMAI

Šiame piknike bus daug svečių iš Brooklyno, Baltimorės ir kitų miestų.

AMERIKOS ORLAIVIAI ATAKUOJA PRIEŠŲ LAIVUS IR PRIEPLAUKAS VIDURŽEMIO JŪROJ IR FAŠISTŲ JĖGAS EGIPTE

Amerikos Oficialiai Pranešimai

CAIRO, Egiptas, rugs. 2. — Jungtinių Valstijų armijos oro jėgų čionaitinis štabas išleido sekamą pranešimą:

Didieji amerikiniai bombanėsiai užklupo eilę priešų laivų Viduržemio Jūroje. Viena bomba tiesiog pataikė į prekinį priešų laivą.

O pagal nepatvirtintus pranešimus, tai didieji Amerikos bombanėsiai, atakuodami Kandia uostą saloj Kretos, pataikė bombomis į keturis, gal į penkis, priešų laivus. Mūsų bombanėsiai taipgi atakavo prieplauką į rengimus. Buvo susidurta su priešų orlaiviais; priešlėktuvinės jų kanuolės taip pat smarkiai veikė.

Amerikiniai orlaiviai išvien su anglų orlaiviais plačiai atakavo priešus Egipte ir sunaikino bei sužalojo kelis jų motorinius transportus.

VIENUR STALINGRADO FRONTE SOVIETAJ ATMETĖ PRIEŠUS ATGAL, KITUR NACIAI ISIKIRTO Į SOVIETINĘ LINIJĄ

Sovietų Oficialiai Pranešimai

MASKVA, rugs. 3. — Ankstyvas šiandieninis Sovietų žinių Biuro pranešimas:

Mūsų kariuomenė rugs. 2 d. vedė smarkius mūsų priešus į šiaurį vakarus ir pietų vakarus nuo Stalingrado, taip pat į šiaurį vakarus nuo Novorosijsko. Kituose frontuose neįvyko svarbių atmainų.

Sovietiniai lakinai rugs. 1 d. sunaikino ar sužalojo daugiau kaip 20 vokiečių tankų ir šarvuotų automobilių, apie 200 trokų su kariuomene ir reikmenimis, nutildė 12 baterijų priešlėktuvinių ir lauko kanuolių, su sprogdino amunicijos sandėlių ir du gazolino sandėlius, sudaužė tris geležinkelio traukinius ir išvaikė, dalinai sunaikindami, apie batalioną priešų pėstininkų.

Į šiaurį vakarus nuo Stalingrado mūsų kariuomenė sudavė eilę smūgių šonam vokiečių fašistų kariuomenės. Tik vienas raudonarmiečių dalinys "X" sunaikino aštuonis priešų tankus, 12 trokų su amunicija, septynias prieštankines kanuoles ir nušlavė beveik visą kuopą hitlerininkų. Kituose sektoriuose mūsų kariuomenė atmuša priešų atakas.

Į pietų vakarus nuo Stalingrado mūsų kariuomenė vedė mūsų priešus didesnes vokiečių tankų ir pėstininkų jėgas, kurios įsiveržė į mūsų apsigynimo linijas. Viename sektoriuje vokiečiai metė ataką apie 150 savo tankų. Sovietinė artilerija ir pėstininkai, gindami šią liniją, sužalojo bei sunaikino apie 30 priešų tankų. Tačiau grupė vokiečių tankų prasiveržė į mūsų linijas. Po atkaklių kautynių šiame sektoriuje, mūsų kariuomenė pasitraukė į naują apsigynimo liniją.

Į pietus nuo Krasnodaro (Kaukaze) mūsų kariuomenė apsupo grupę priešų tarpkalnėje ir kovoja, kad sunaikintų juos. Į vakarus nuo Krasnodaro mūsų kariuomenė vedė apsigynimo mūsų priešus, kurie grumiasi pirmyn linkui Novorosijsko. Mūsųose dėl vienos apgyventos vietos raudonarmiečiai sunaikino vieną vokiečių tanką, du šarvuotus automobilius ir 13 trokų ir nušlavė daugiau kaip 200 vokiečių oficerių ir kareivių.

Mozdokos srityje mūsų kariuomenė atmušė priešų atakas. Sovietinė artilerija sunaikino tris šarvuotus vokiečių automobilius ir aštuonis trokus. Tapo nuskandinta trys vokiečių greitaišarvų ir sudaužė aštuoni pontoniniai priešų tiltai, su kuriais nugarino priešų kariai ir oficeriai.

Į pietus nuo Voronežo, vakarinėje Dono upės pakrantėje, apie du batalionai priešų pėstininkų su tankų parama atakavo mūsų pozicijas. Sovietinės artilerijos ugnis atmušė tą ataką. Tapo sunaikinta viena baterija priešų mortyrų, keturios baterijos kanuolių, 10 kulkasvaidžių ir 68 vežimai su amunicija ir nušluota kokia kuopa priešų pėstininkų.

MASKVA, rugs. 2. — Į šiaurį vakarus nuo Stalingrado sovietinė kariuomenė atmušė priešų atakas. Vokiečiai atakavo pozicijas, ginamas raudonarmiečių dalinio "N", ir įvarė gilių kylį į sovietinius apsigynimus. Bet raudonarmiečiai, kontr-atakuodami priešus šonam, privertė juos pasitraukti atgal į senąją poziciją. Mūšio lauke liko 240 vokiečių kareivių ir oficerių, užmuštų.

Klėska sritį sovietiniai žvalgai sunaikino apie vieną kuopą italų pėstininkų.

MASKVA, rugs. 1. — Šiandieninis Sovietų pranešimas, tarp kitko, paskelbė, kad:

Klėska sritį (į šiaurį vakarus nuo Stalingrado) vokiečių pėstininkai ir tankai atakavo sovietines apsigynimo pozicijas. Apie 30 vokiečių tankų liko išmušta iš veikimo. Kiti tankai pasitraukė atgal į pirmiau buvusias savo pozicijas. Priešų pėstininkai, netekę tankų paramos, taipgi pasitraukė, nukentėdami didelių nuostolių.

Į šiaurį rytus nuo Kotelnikovo sovietiniai tankistai atmušė skaitlingas priešų atakas, sunaikino 11 vokiečių tankų, keturias prieštankines kanuoles, vieną motorizuotą kanuolę ir nušlavė dvi kuopas priešų pėstininkų. Kitame sektoriuje, po atkaklių kautynių, kuriose buvo užmušta apie 400 vokiečių, vienas Sovietų karių dalinys pasitraukė į naujas pozicijas.

Traukia Teisman Mėsos Brangininkus

Washington, rugs. 3. — Valdžia užvedė bylas prieš šimtą didžiųjų skerdyklų ir daugmeniškų jautienos ir veršienos pardavinėtojų už tai, kad jie neleistinai pakėlė aukštyn mėsos kainas.

Teismai prieš tuos brangininkus įvyks aštuoniolkoje miestų.

Amerikiečių Kariuomenė Atvyko į Belgų Kongo

London, rugs. 3. — Belgų vyriausybė paskelbė, jog Amerikos kariuomenės būriai atvyko į Belgijos koloniją Kongo, vidurinėje Afrikoje. Gyventojai entuziastiškai pasitiko amerikiečius.

Kongoj jau yra sumobilizuota daug belgų, vietinių afrikiečių ir Kovojančiųjų Francūzų kariuomenės mūšiams prieš fašistus.

SUNAIKINTA LABAI DAUG NACIŲ SUBMARINŲ

London, rugs. 3. — Liepos ir rugpj. mėnesiuose šiemet buvo sunaikinta daugiau vokiečių submarinų, negu bet kada pirmiau, sako Anglijos laivyno ministras A. V. Alexander. Talkininkai vartoja ir naujas, slaptas priemones kovai prieš submarinus, kaip pastebėjo Alexander.

Washington. — Senatų komisija kariniais reikalais perdavė senatui svarstyt sumanymą, reikalaujantį imt armijon ir 18 iki 19 metų jaunuolius.

London, rugs. 3. — Bent 200 Anglijos orlaivių praeitą naktį naikino nacių garvežių ir vagonų fabrikus Karlsruhe, vakarinėje Vokietijoje.

PRANEŠIMAI IS KITUR

ELIZABETH, N. J. LDP Klubas rengia šaukų vakarėlį naudai "Laisvės" Popieros Fondui. Šeštadienį, rugsėjo 5 d., 408 Court St. Pradžia 7:30 v. v. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės lietuvius dalyvauti, paremti "Laisvės" užlaikymą, nes dabartinis laikas viskas pabrango. Todėl prašome nepamiršti dalyvauti. (207-209)

DETROIT, MICH. LLD 188 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 4 d., 7:30 v. v. pas dd. Latozus, salėje, 1035 Caniff. Yra svarbu, kad nariai dalyvautų, nes turime svarbių reikalų aptarti. — Sekr. (207-208)

PHILADELPHIA, PA. Rugsėjo 7 d., įvyks milžiniška demonstracija (Labor Day) kurią ruošia visas miestas dēlei atidarymo antro fronto. Pradžia 2 val. diena, City Hall Plaza. Susirinkas apie 75,000 žmonių, Lietuvių turėtų dalyvauti. — Rengėjai: Demokratinis Frontas. (207-209)

PHILADELPHIA, PA. Pastaba Philadelphiajos žmoniems dēlei "Laisvės" pikniko. Jei, tačiau, būtų didelis lietus ir sugadintų "Laisvės" pikniką, tai visi draugai "Laisvės" prietoliai, susirinkit į Laundies Nama, 735 Fairmount Ave. Čia pasidarysim gerą balių ir ulevosim. Čia išparduosim skanių, pagamintų valgių — bendrai visokio majsto. Parką sutvarkėm. Stalus prirėgėm. Neabejokit apie trūkumus, bus tie patenkinti. Vaziuokit plačiai ir paraginkit kitus vaziuoti į "Laisvės" pikniką. Šis busis geriausias nuvažiuojamas tiems, kurie negalės vaziuoti mašinomis. Visiems linkime laimingos kelionės. — A. J. S. (206-209)

BINGHAMPTON, N. Y. ALDLD 20 kp. Moterų Skyriaus susirinkimas įvyks 4 d. rugsėjo, 7:30 val. vak. Liet. Svet., 315 Clinton St. Kviečiame visus nares dalyvauti, nes bus svarbių reikalų aptarti. Prie progos nepamirškite ir naujų narių atsivesti. — M. K. (206-208)

MAHANOCY CITY, PA. LDS 104 kp. rengia paskutinį šio sezono pikniką, sekmadienį, rugsė-

jo 6 d., (diena prieš Labor Day). Obelutis Sode, skersai kelio nuo Lake Side Roller Coaster. Gaspadienės turir priengusios gardžių valgių ir gerimų. Sueisime su draugais, linksmiai praleisime laiką. Todėl kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti šiame parengime, taipgi LDS narius ir simpatikus, užtikriname linksmiai praleisite laiką. — Kom. (206-208)

EASTON, PA. LDS 13 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 6 d., 2:30 val. diena, YMHA salėje, Ferry ir Walnut Sts. Malonėkite visi dalyvauti, nes yra daug svarbių dalykų apkalbėti. — Sekr. (206-208)

EASTON, PA. LDS 51 kp. susirinkimas įvyks rugsėjo 6 d., 1 val. diena, YMHA salėje, Ferry ir Walnut Sts. Visi nariai malonėkite dalyvauti. — Evelyn Farion, Sekr. (206-208)

WORCESTER, MASS. LLD Moterų kuopa šaukia specialų susirinkimą rugsėjo 4 d., Liet. Salėje, 29 Endicott St. Pradžia 7:30 v. v. Kviečiame kuopos nares ir simpatikus, bus pasikalbėjimas svarbiais šiuo kritišku momentu susidariusiais klausimais. Kviečiame kiekvieną moterį, merginą dalyvauti. — Kom. (206-208)

NEWARK, N. J. Sietyno Choras, bendrai su rusų Choru rengia didelį pikniką su programa. Įvyks 13 d. rugsėjo. Polish National Parke, Speedway ir 16th Ave., Irvington, N. J. Pradžia 12 val. diena. Įžanga 40c, įskaitant taksas. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti, chorai gražiai palinksmins publiką. — Kom.

HARRISON-KEARNY, N. J. LLD 136 kp. susirinkimas įvyks 4 d. rugsėjo, 7:30 v. v. Draugai, malonėkite visi pribūti, nes turėsime daug svarbių dalykų apsvastyti. — V. Zelin.

MINERSVILLE, PA. LDS 158 kp. rengia pikniką, sekmadienį, rugsėjo 6 d., Minersville Gun Club Grounds. Vieta labai pa-

togi ir visiems gerai žinoma. Turėsime skanių valgių ir gerimų. Kviečiame visus dalyvauti. — Kom. (206-209)

WILKES-BARRE, PA. ALDLD 43 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 6 d., 1:30 val. diena, Liet. Progr. Klube. Visi draugai dalyvaukite. — J. Vilkelis, sekr. (208-209)

PLYMOUTH, PA. LDS 60 kp. rengia puikią vakarienę pas B. Navickus, 76 Fourth St., Larksville, sekmadienį, rugsėjo 6 d. Pradžia 2 val. diena. Vakariene bus duodama 6 v. v. Turėsime muzikos ir gerimų. Kviečiame visus dalyvauti, linksmiai praleisti laiką. Pelnas nuo vakarienės bus skiriamas pusiau kuopai ir Sovietų Sąjungai Gelbėti. — M. O. N. (208-209)

Girardville, Pa.

Tapo Uždarytos "Packer No. 5" Kasyklos

Rugpj. 31 dieną neribotam laikui tapo uždarytos Packer No. 5 kasyklos, kurios buvo išnuomuosiamos East Biur Ridge anglies kompanijos, ir tuomet liko be darbo apie 8 šimtai mainierių.

Priežastis yra ši: mainių inspektoriaus sustabdė vieną kasyklos dalį, dėl netikuso oro ventiliavimo, kuris buvo pavojingas dėl ten dirbančių mainierių. Bet pareiškė, jog ta dalis kasyklų galės dirbti, jei bus varomos skylės į paviršių dėl oro, tos kasyklos dalyje. Sustabdžius mainių inspektoriui vieną dalį kasyklos, kompanija uždarė visas mainas be jokio reikalo.

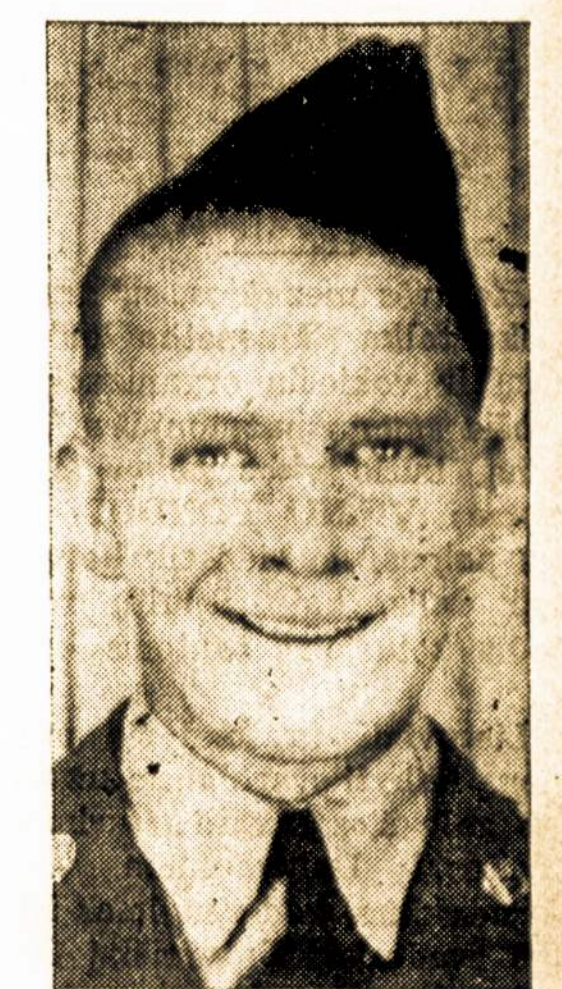
O kita priežastis, kuri gal bus tikra dėl uždarymo šių

kasyklų, yra ši: Kompanija norėjo pradėti imti anglį iš paviršiaus su "stymseveliu" Girardvillės miesto ribose. O tas faktinai būtų apvertę akmenimis ir beveik sugriautų Girardvillės miestuką.

Tai mainierių unijos lokalas 1557 nutarė, kad negalima nei viename lokalo nariui vairuoti "stymsevelį" miesto ribose dėl kasimo anglies. Tai kompanija ir sustabdė visas mainas. Mat, ėmimas anglies paviršiuje, yra grynas pelnas. Bet laikytame tam tyčia sušauktame 1557 lokalo mitinge 31 dieną rugpj. buvo nutarta, kad kompanija gali kasti iš paviršiaus anglį miesto ribose, 250 pėdų į bilę šoną, kur jie kas skyles orą mainom ventiliuoti.

Bet kompanija su tuo nesutinka, jinau nori visus anglies klotus, esančius miesto ribose išnaudoti. Kuo tas pasi- baigs, dar nežinia. O jei kompanija išims tuos klotus, tai Girardvillės miestuko ateitis

bus trumpa. Tuomet žemė ims krypti ir lūžti ir sykiu luš mainierių namai ir žus jų su- taupos. A. K.

PETRAS BABKAUSKAS
Girardville, Pa.

DR. J. J. KASKIAUČIUS
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais.

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN, N. Y.
GERAI PATYRE BARBERIAI

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
★★★★★★★★★★★★★★★★
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksinti ir pasižioti užsina pas "Green Star Bar and Grill", nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksmą Parė Kiekvieną Šeštadienį!
TURIME GERŲ VYNŲ IR DEGTINIŲ
Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausius Alus Brooklynne
459 Grand St.
Skersal nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

SANDELIS KNYGŲ IR ŽOLIŲ
Arbata nuo strėnų skaudėjimo ir varo laukan akmenėlius, pakelis 60c
Nervų Arbata 85c
Vyriškumo Pataisymas 85c
Nuo Kataro bei Hay Fever 85c
Arbata nuo nutukimo 85c
Cukrinės Ligos (Diabetes) 85c
Palangos Trajanka, stambios šaknys, 3 pakai už \$1.50
KNYGOS.
Aukso Altoriukas, Tilžės 60c
Ta pati gražiais apspaudais \$1.60
Vainikėlis, mažą knygėlę, mišiu maldos su paveikėliais 50c
Ta pati minkštais viršais \$1.25
Gydykla nuo mirties baimės, su paveikėliais 50c
Saulėl nusileidus arba graborių slapybės, kaip jie mirusius priengia pašarvoimui, balsavimas, papročiai visokių tautų ir deginimai kūnų, 300 puslapių \$1.25
Apie dangų, saulę, mėnesį ir žvaigždes 10c
Istorija Ali-Baba ir 40 Razbaininkų 20c
Kantri Alena 25c
Pranašavimai Mikaldos 25c
Marių Duktė 25c
Duktė Pūstynėse 25c
Savizrolas, juokingi skaitymai 25c
Neužmokamas Ziedas 25c
Gudrus Pienėnėlis 25c
Velniskas Tiltas per Nemuną, Herodas Boba ir kitos 7 istorijos 35c
Sveikata Ligoniams, aprašo visos kas žoles nuo įvairių ligų 25c
Marijos Sapnas ant Kalno Alyu 15c
Lengvas Būdas išmokti angliskai 35c
1001 Naktis, dalis I 50c
Karvės, iš jų nauda ir kaip padaryt sūriai 25c
Kapitonas Velnias, gražus skaitymas, 400 pusl. \$1.25
Sapnų knyga su paveikėliais, apdaryta \$1.25
Burykla ir Burtininkas, papasakojimas praeities, apibūrimas 25c
Sakinys, nedomas žydas, žingeldus apskaitymas 25c
Gudrus Pienėnėlis, graži apysaka 25c

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVanda—E. LeVanda
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. STagg 2-0783
NIGHT—Havemeyer 8-1158

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
VELTUI SERMENINE
(KOPLYCIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

THE Gift THAT LEAVES NOTHING UNSAID

Mokyklos baigimo - graduation proga ir pirmos komunijos priėmimo bei dimavonės proga pirkite dovanas pas **ROBERT LIPTON**.
Krautuvėje yra didelis pasirinkimas laikrodžių, laikrodėlių, deimantinių žiedų, auksinių ir sidabrinų daiktų ir dailių, kokį tik jums reikalinga.
DAIKTAIS IR KAINOMIS BOSTE PATENKINTI
VERI-THIN RYTHM... MERCEDES... 14 kt. Yellow gold filled case, 17-jewel Precision movement... \$32.75
VERI-THIN AIRWAY... Pink or yellow gold filled case with 16 jewels... \$29.75
ROBERT LIPTON
701 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
DZIULERIAI yra gražiausios ir ilgiausia atmintinos dovanos

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

Laidotuvų DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksimė modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šerminė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Sekmadieniniui Turite Svarbų "Deitą"

Lietuvės mezgėjos, su draugiška talka Maspetho lenkų, rusų ir vokiečių organizacijų, ruošia smagų pažmonį-išvažiavimą, kurio visas pelnas skiriamas VILNŲ FONDUI—visas pelnas, ne vien tik ketvirtoji dalis, kaip išpultų rengiant keturioms tautoms kar-tu.

Lietuviai prašomi šią pramo-gą laikyti svarbiausia už vi-sus gale šios savaitės turimus "deitus." Dalyvausime visi. Parodykime, kad rengimas šil-tais svederiais didvyriškų So-vietų Sąjungos kovotojų mū-sų yra laikomas svarbiu dar-bu ir kad mūsų moterų pasi-šventęs, sunkus darbas toje srityje aukštai įvertinamas. Atsilankykite visi!

Išvažiavimas įvyks šį sek-madienį, rugsėjo 6-tą, nuo ankstybo priešpiečio iki sute-mos, Alley Pond giraitėje, į vakarus nuo Alley Pond Par-ko, skersai kelio — 25th Rd. —Springfield Blvd. Įžanga nemokama. Bus platforma ir muzika šokiams, taipgi gerų užkandžių ir karštų ir šaltų gėrimų.

Neturinti automobilių, gali privažiuoti busu Q-27, išlipant paskutinėje stotyje, netoli gi-rai-tės. Q-27 busas gaunamas prie Flushing gatvės prie pas-kutinės stoties, Ridgewoodo. Komisija.

Įkaltino Gelbėjime Šnipams

Anthony Cramer, 42 metų, buvęs Vokietijos armijoje lai-ke pirmojo pasaulinio karo ir Bundo nariu po atvykimo šion šalin, naturalizuotas Amerikos pilietis, pereiną pirmadienį fe-deralio teisėjo Knox tapo for-maliai įkaltintas gelbėjime šni-pams ir sulaikytas po \$50,000 kaucija.

Cramer kaltinamas davime prieglaudus Thiel ir Kerlin-g'ui, nacių sabotažininkams, iš-sodintiems Floridoj pereiną bir-zelio 17-tą; davęs abiem pa-tarimų kas liečia jų nacišką misiją; priėmęs ir paslėpęs jų fondus; padėjęs Thiel'ui gau-ti kontaktus su asmenimis, ku-rie galėtų jam pagelbėti.

Thiel, kaip sako prokuroras Correa, neužligo po išsėdimo iš vokiečių submarino Flori-doj atvyko į New York'ą įieš-koti Cramer'io, pirmiau gyve-nusio 171 E. 83rd St. Birze-lio 23-čią Cramer susitikęs Thiel ir Kerling'ą užėjo į Twin Oaks Inn, Lexington Ave. ir E. 44th St., New York'e. Po trumpo ten pasikalbė-jimo jie nuėjo į Thompson Kafeteriją E. 42nd St. ir Lex-ington Ave., kur Thiel perda-vęs Cramer'ui diržą su \$3,-670, kad jam palaikytų. Tie pinigai laikoma buvus dalimi iš-do finansuoti sabotažo pla-nus.

Tyrinėjimų komisijonierius Herlands savo raporte majo-rui įkaltino Manhattan, Bronx ir Richmond leidimų vestis iš-davimo biurus priėmimo tip-sų nuo aplikantų.

Long Islande šiomet būsą prižvejoja apie 14,000,000 bu-šelių oisterių, po apie 300 ois-terių per bušelį. Derlius bu-veš geras dėl lietingo oro.

Walker Galley, 20 m. nuteis-tas nuo 5 iki 10 metų kalėti už 1940 metais papildytą api-plėšimą Glass Co., 75 Front St.

REIKALAVIMAI

Reikalingi patyrę pentoriai (da-žytojai). Nuolatinis darbas, mokes-tis \$8.00 į dieną algos. Kreipkitės pas: Kasper, 442 Lorimer St., Brooklyn, N. Y. Telefonas Ever-green 8-4461. (208-210)

Sovietų Šaulė L. Pavličenko Dalyvaus Unijų Išskilmė

CIO unijų ruošiamame Dar-bo šventės minėjimui masinia-me mitingė-demonstracijoj, įvyksiančioj šio sekmadienio popietį, rugsėjo 6-tą, Central Park Mall, New York'e, gar-bės viešnia pakviesta leitenan-tas Liudmila Pavličenko, pa-skilbusioj Sovietų šaulė (sni-per), už savo atsižymėjimus

L. Pavličenko

fronte apdovanoja Lenino Or-dinu. Liudmila pati viena iš-saudė 309 nacių.

Su ja kartu dalyvaus kiti

Priešnaciška Lyga Pradėjo Kampaniją Prieš New Yorko Daily News

Priešnaciška organizacija, The Non-Sectarian Anti-Nazi League pereiną savaitę išdali-no 100,000 lapelių, kuriuose prašė newyorkiečių nepirkti New Yorko laikraščio Daily News. Lapelyje sako, kad tas laikraštis yra "linkęs sunaikin-ti mūsų demokratiją, linkęs padalinti mūsų ištikimybę sa-vo kraštui, linkęs atimti iš mū-sų pasitikėjimą mūsų naciona-liais vadais mums didžio pa-vojaus valandoje."

Lyga, kurios garbės pirmi-ninku yra buvęs Jungtinių Valstijų ambasadorius Vokie-tijai James W. Gerard, prap-lės savo kampaniją, joje į-imant ir Chicago Tribune, taipgi Washingtono Times-Herald, tą darbą pravedant per 2,000 prie jos prisidėjusių organizacijų, turinčių savo ei-lėse 2,000,000 narių.

Pirmu kartu lapelio dalinti, išbandymui, rugpjūčio 26-tą, Lyga išsiuntė du asmenis į New Yorko dalį vadinamą Yorkville. Lapeliai buvo su-tikti entuziastiškai, susidaręs iš apie 300 asmenų būrys prie 72nd St. ir Amsterdam Ave. pavirto į spontanišką demons-traciją. Po to du lapelių da-lintojai buvo areštuoti ir kal-tinami, kad jie sukėlę netvar-ką. Vienok dalintojai užtikri-no, kad jokios netvarkos ne-buvo. Jų byla atidėta į rugsė-jo 25-tą.

Lapelis, adresuotas "Patri-jotiškiems Amerikonams," sa-ko: "Jeigu jūs tikite į ameri-konišką gyvenimo formą ir į mūsų demokratiją ir norite pa-dėti išgelbėti juos nuo mūsų priešų namie — Nepirkite N. Y. Daily News."

Profesorius James H. Shel-don iš Bostono, administraty-vis Anti-Nazi Lygos pirminin-kas, dėl Lygos pradėtos kam-panijos pareiškė, kad "nuola-tinė Daily News žalinga pro-paganda uždeda visiems pa-trijotiškiems amerikonom pa-reigą imtis veiklos.

"Didžiama amerikiečių žiū-ri su pasipiktinimu į daiktus, kurie yra daryti nacių Vokie-tijoje. — Kiek daug svarbiau yra," sakė jis, "žiūrėti net su didesniu pasibjaurėjimu į pro-pagandą tų asmenų, įskaitant

du jauni Sovietų herojai, lei-tenantas Vladimiras Pobelin-cevas, nušovęs 152 nacių su 154 kulkom, ir Nikolajus Krasavčenko, partizanas.

Liudmilai bus įteikta New Yorko valstijos ir miesto CIO unijų pagarbos ženklas Rau-donajai Armijai, sidabrinis plaketas.

Išskilmėse taipgi dalyvaus še-ši sužeisti Bataano didvyriai ir per juos bus įteikta unijų pa-garbos ženklas Amerikos Ar-mijai, taipgi bus įteikta pagar-bos žymės marinams ir pa-gerbtas jaunas pajūrio sargy-binis John C. Cullen, kuris at-rado išsodintus iš submarino nacių sabotažininkus Long Is-lande. Cullen pats yra unijis-tas, pardavinėtojų unijos na-rys.

Meniškoj programoj tikima-si turėti paskilbusį negrą so-listą-aktorių Paul Robeson, Tamarą ir eilę kitų scenos, ju-džių ir radio žvaigždžių.

Darbo šventės minėjimą rengia sekmadienį dēto, kad daugelis unijistų, dirbančių karui gamybos industrijose, yra nusitarę dirbti pirmadie-nį, rugsėjo 7-tą ir oficialio Darbo šventės minėjimo pir-madienį nebus.

milijonierius laikraščių leidė-jus, kurie vartoja savo įtaką silpninti mūsų karo pastan-gas."

Nacių propagandos įrankiais piktnasi visi padorūs ameri-konai. Pennsylvanijos kon-gresmanas Elmer Holland ne-seniai atakavo Joseph Medill Patterson, Daily News savi-ninką, kaip "nacių linijos eksponentą-parodotoją."

Pradėjo Speciali Bonų Vaju

Visas rugsėjo mėnuo New York'e paskirtas išpirkimui-pardavimui karo bonų, kad pasiekti nustatytos kvotos, ku-ri pereinąs trim mėnesiais at-siliko, nebuvo išpildyta.

Įsivaizdinkite, kas būtų, jei-gu vieną gražią dieną valdžia pritrūktų pinigų išmokėti al-gas savo kariuomenei, ar iš-mokėti priklausomas algas darbininkams karo darbuose, ar nupirkti karui reikiamų me-džiagų?

Kad tas niekad neatsitiktų, geriausios patrijotinės jėgos darbuojasi pardavime bonų, perka bonus. Kampanijos ati-darymo masiniame mitinge, ant Wall St. pereiną trečiadie-nį viena valanda išparduota \$460,500 vertės bonų.

Fotografas

Traukiu pavelklus familijų, ves-tuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus pavelk-lus ir krajavus sudarau su ame-rikoniškais. Rei-kaul esant ir padidinu tokiu dydžio, kokio pa-geldaujama. Tai-pogi atmaļiauoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave.
prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

CLEMENT VOKIETAITS

LIEUVIS ADVOKATAS
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRIangle 5-3622

168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

Urbaitis Kariuomenė Auga Laipsniais

Jau dveji metai, kai antra-sis leitenantas Constantine Ur-baitis tarnauja Dėdės Samo Armijoje. Jis pradėjo tarnybą kaip paprastas kareivis (Pri-vate), ir greit užsitarnavo pa-kėlimo į korporalą. Kiek vė-liau buvo pakeltas į saržentą. Jis lankė oficerių mokyklą būdamas armijoje ir rugpjū-čio (Aug.) 24 d., š. m., baigė plaketą.

2-ond Lt. Constantine Urbaitis

ją su laipsniu Second Lieute-nant.

Pabaigoje pereinąs savaitės leitenantas Urbaitis su savo žmona Arline (po tėvais ži-linskaite, iš Leviston, Me.) aplankė savo motiną Petronėlę Urbaitienę, Brooklyn, N. Y.

DR. A. PETRIKA

DANTŲ GYDYTOJAS
221 So. 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9-12 ryte
1-8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Lietuvių Kūro Kompanija

Įsigykite žiemai anglių, nes į rudinį bus sunkus anglių pristatymas į miestus

Mes talpū aprūpina me aliejum tuos, kurie savo namuose turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:

Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

STENGER & STENGER OPTOMETRISTS

Įsėgzaminuoja AKIS Pritaiko AKINIUS

Moksliniais būdais, geras patyrimais ir su didele atsakomybe mes egzaminuojame akis, išrašome receptus, sufigurojame, pa-darome ir pritalkome akinius kada reikia.

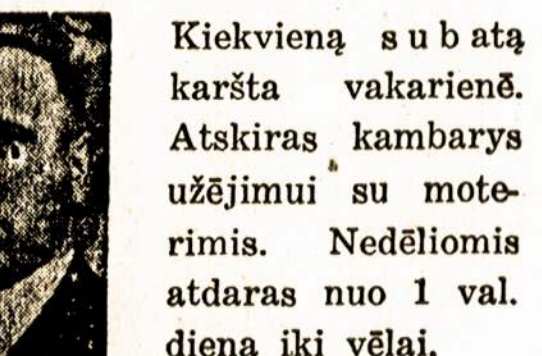
394 BROADWAY • 331 DIVISION AVE.
TEL. STAGG 2-8342. BROOKLYN, N. Y.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS

Gražiai įrengta Susiejimams Įstaiga

Vietos ir importuo-tos degtinės ir vy-naį, geriausių bra-vorų alus ir šlius. Kada būsite Brook-lyne, užeikite susi-pažinti.

426 South 5th St.
Blokas nuo Hewes St. elevatorio stoties.

Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9508

Žymūs Piliečiai Stoja už Dėjamą Komunistų Ant Baloto

Komunistams įteikus savo nominacines peticijas su 50,-000 balsuotojų parašų, pasisa-kančių už komunistų kandida-tų buvimą ant baloto atei-nančiuose rinkimuose, prieš teisę baloto komunistams iš-stojo Herman Green, koman-dierius Amerikos Legijono Al-banė ir William C. Schultz, Jr. Jų legaliu atstovu esąs Frank Pedlow, žinomas fašis-tų simpatikas.

Atsakymui į tą reakciniųkų pasimojimą pasitarnauti hitle-rininkų agentams šioje šalyje, daugelis žymių piliečių pareiškė pasipiktinimą tokiu legijo-no šulų pasimojimu ir stipriai pasisakė už baloto teisę ko-munistams.

"Smūgis vienai mažumos partijai yra smūgiu visoms partijoms, didžiūmos ar ma-žumos," pareiškė Konstituci-nių Laisvių Federacija savo pareiškime, p a s m e r k d a m a tuos, kurie "siekia nustumti komunistus nuo jų teisėtos vie-tos ant baloto."

Vėl Bus Užtemdymas

Majoras LaGuardia savaiti-niam per miestavą radio sto-tį WNYC pasikalbėjime su pi-liečiais pereiną sekmadienį įspėjo, jog kada nors neužil-go įvyks kitas visuotinas už-temdymas miesto, kuriam lai-ką nustatys kariškoji šios apy-linkės komanda, apie ką ir jis pats, majoras, iš anksto neži-nos.

Majoras prašė civilinių visa-me kooperuoti su wardenais.

Sužeidė Įstaigos Vedėjas

Robert Founier, 20 m., le-do skaldytuvu pavojingai su-žeidęs vienuolę ir kitą moterį pamestinukų prieglaudėj, kur buvo paduota jo 11 mėnesių sūnelis, jo kaimynams pada-vus skunda, kad kūdikis ilgai verkia ir buvo atrastas apart-mente paliktas be priežiūros.

LIETUVISKI TRAKTYRIUS

(VALGYKLA IR ALINE)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Deginės
Importuoti ir Vietiniai Kasdien Turime
KARSTŲ UZKANČIŲ JUOŽAS ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Pagauta Ašies Filma su Hitlerio Planu Užkariaut Pasaulį!
U. S. Valdžia perstato PASAULIS KARE
THE U. S. GOVERNMENT presents
THE WORLD AT WAR
RIALTO

MIRE

Nikodemus Barkauskas, 62 m. amžiaus, 316 Clinton St., Hoboken, N. J., mirė St. Ma-ry's ligoninėj, rugsėjo 2 d. Laidotuvės įvyks rugsėjo 5 d., Šv. Jono kapinėse. Kūnas pa-sarvotas namuose.

Velionis paliko nuliūdime našlę Magdalena, sūnų kunigą Juozą, kuris dabar tarnauja St. Mary's Abbey Newark'e. Pirmiau jis buvo mokytojas St. Benedicts Prep. mokykloj; ki-tą sūnų Edwardą ir tris anū-kus: Barbarą, Helen ir Wil-liam.

Biznieriai, skelbkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje"!

GREITAS MAISTINGUMAS
PEPSI-COLA
5¢
DIDŽIULIAME BUTELYJE
Authorized Bottler: Pepsi-Cola New York Bottling Company

Lietuvių Rakandų Krautuvė
FURNITURE
409 ir 417 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
Išdirbėjai ir Pardavėjai
Geriausios Rūšies Rakandų
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nušimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ ir SŪNAI

NOTARY PUBLIC
TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUKIAI ĮRENGTOS DVI KOPYLIOS DUO-DAMOS MYLIAMI PASARVOTI DOVANAI
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

LORIMER RESTAURACIJA
ANTANAS BARZDA, Savininkas
417 LORIMER ST. "Laisvės" Name BROOKLYN
Geriausios rūšies VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško Stiliaus
Pulkas Lietuviško na-mų darbo klibasai ir kepta paršiena
Gaspadoriška nuvirt kopūstai ir barščiai
Atdara nuo anksti ryto iki vėlai vakaro
Penktadieniais ir šeštadieniais atdara per naktį
Visada yra pasirinkimas pieniškių valgių ir daržovių-virtų ir šalių